

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

A díjakra postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 11.

Kiegyezési akadályverseny.

Négy esztendő óta szakadatlanul folyik a kiegyezési versenyfutás Ausztria és Magyarország között. Az obstructio a Reichsrathban, az ischli-i klauzula, az exlex és Bánffy bukása, a paktum, a legújabb osztrák miniszterium kinevezése mind-mind ennek a kiegyezési versenynek egy-egy újabb sikerét vagy vereségét jelentik.

Most már, hogy a Clary-miniszteriumnak sikerült megválasztatnia a kvóta deputációt, azt gondolták kormány körökben és a parlamentekben egyaránt, hogy immár nincs egyéb hátra, mint a kvóta megállapítása. Ez igaz, hogy egyik sarkpontja az egész kiegyezési kérdésnek, de azt hitték, hogy az osztrákok tudnak még egy kicsit lefelé licitálni, a magyarokat pedig megtanította már Tisza, hogy ajándékot nem fogadunk el az osztráktól, az utolsó udvari ebéd óta pedig köztudomású lett, hogy a levesnek meg kell fizetni az árát.

És most az utolsó fordulónál egy nem is sejtett nagy akadály merült fel az osztrák államadósság ellenőrző bizottság ismeretes határozatában.

Ez a bizottság kereken kijelentette, hogy nem adja át az 59 millió aranyat az osztrák-magyar banknak, mert ezt csak törvényes parlamenti határozatra teheti, a kiegyezést pedig nem tekintheti ilyennek, mert az csak a 14. § alapján

lett császári rendelettel kihirdetve, de a Reichsrath még nem fogadta azt el.

Ha pedig Ausztriában nem tekintik törvénynek a kiegyezést, megszűnik a viszonyosság a mi részünkről is; ha az osztrákok nem adják át aranykészletüket az osztrák-magyar banknak, nem bízhatja rá aranyait a magyar kincstár sem, — legteljebb az esetben, ha a bank budapesti pinczéjében fogják azt deponálni. De még ez esetben is vége a valutának és a bankegységnek.

Szél Kálmán maga bevallotta, hogy ez a körülmény igen kellemetlenül érintette s ezt bizony nem lehet reparálni a felhivatalos sajtó különös magyarázataival.

Az osztrák miniszterelnök már meg is kezdte a baj reparálás t. Az osztrák függő államadósság ellenőrző bizottság egyik tagja, aki nem volt jelen a bizottság ülésén, *Montecuccoli* gróf már nyilatkozik, hogy ő ha jelen lett volna, a kisebbséggel szavazott volna.

Ez annak a jele, hogy a bizottságot össze fogják ismét hívni s így próbálják meg kikorrigálni a multkori határozatot.

Ettől inkább is reménylhet sikert az osztrák kormány, mint a Reichsrathtól. Mert a parlamentben a lengyelek ellenségei a valutának, a csehek a kormányának, a németek a kiegyezésnek. Az ugyan bajosan fogja elfogadni a kiegyezést még — jelentékenyen felemelt kvótával is.

Ez különben az osztrákok baja. A mi kormányunkra és államférfiainkra az a feladat vár ezzel szemben, hogy előkészüljenek arra az eshetőségre, ha az

osztrák bonyodalmak végtelensége útját állja a kiegyezés törvényes megkötésének.

Kvóta tárgyalások.

A magyar és osztrák kvótabizottságok ma ismét abba a legkellemetlenebb huza-vonába vetették magukat, melynek neve kvótatárgyalás. Az előző tárgyalásokból már következtethetünk az eredményre is. Kilátásaink alig is vannak, hogy megegyezésre jussanak. Ha azt halljuk, hogy az osztrák bizottság szörnyükdik, biztosak lehetünk benne, hogy a magyar bizottság méltányos kvótakülsőt kínál, ha az osztrák bizottság hajlandónak mutatkozik az ajánlatot elfogadni, úgy a magyar bizottság a méltányoson felül ígér. A tárgyalásokról különben tudósításunk a következő:

Bécs, november 11. A magyar kvóta-küldöttség Tisza Kálmán elnökle alatt ma délelőtt 11 órakor tanácskozára ült össze, a mely mindenekelőtt meghallgatta a dr. Falk Miksa előadónak a hetes albizottságok tegnapi közös tanácskozásáról szóló beható jelentését. Az ülésen a magyar kormány részéről Szél Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter is jelen voltak.

Az ülést mindjárt a megnyitás után rövid időre félbeszakították, mivel gróf Gulochowski közös külügyminiszter megjelent a magyar miniszterium épületében és kihívatta Szél Kálmán miniszterelnököt, a kivel egyideig értekezett.

Az ülés fél 12 órakor újból megnyitván, az osztrák kvóta-küldöttség részéről megjelentek: gróf Schönborn elnök és dr. Beer udvari tanácsos, előadó, a kik az osztrák kvóta-küldöttségnek ma délelőtt 10 órakor tartott ülésén hozott határozatokat közölték a magyar küldöttséggel. Szél Kálmán miniszterelnök Schönborn gróftól és Beer drt. magánlakosztályába

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A chrysanthém-kiállítás megnyitására.

— Egy kis jószívű tere-fere. —

... És a mikor *Barényi, Jellinek, Stipanovszky* műkertész urak összehordták azokat a szálás és mégis bolyhos, fonnyadt és mégis üde, törékeny és mégis oly simuló virágokat, — melyek szinte feledtetik velünk, hogy most a hervadás, enyészet szezonja van, — mondom, mikor ezeket mind összehordták, szépen berendezték és csinosan összeállították; akkor abban a teremben égi zene hallatszott, jól eső fény derengett és minden kis zugból a könyörület, jó cselekedet szellője csapott az emberre.

Pedig akkor még meg sem nyílt.

Tarka de mégis kellemes színvegyületben pompáztak otta chrysanthémek. A holyhos szirmok negédesen kapcsolódtak össze egymással. Fehér a rózsaszínnel, biborvörös a violaszínnel. És közzük furakodott a molett termetű, de igen nagy fejű világossárga. De azért nem volt ott diszharmonia.

Összesugtak, összebúgtak. Kellemes susogás,

mint mikor a langy tavaszi szellő végigosan a kiserkedt rügyek lenge levelei közt s kellemes mozgásba hozza azokat, miközben valami különös, de finom s jól eső illat áramlik szét; olyanforma illattal lett tele a terem levegője.

Egyszerre néma csend lett.

Az elnök, *Ártatlanság*, egy fehér chrysanthém megszólalt.

— A mint megegyeztünk, mindenki adja elő, a mit életében tapasztalt. Kezdje meg a *Jókedv*.

Hangos robajjal bujt ki a védőszárnyak alól a kis molett termetű, de igen nagy fejű, sárga chrysanthém.

— Ott melegedtünk benn mindnyájan az üvegházban. E egyszerre csak jó gazdánk bejön s azt se mondva mit akar, ki visz bennünket s felrak bennünket egy kis szekérre. Azt hitük szentül, hogy ebben a szép időben, meg akar kocskáztatni. Tényleg elindultunk. Alig tehattünk egy pár lépést, észreveszem, hogy egy gyönyörű szép kis lány mily sóvár pillantásokat vet rám. Tudjátok a lányok körül nagy szerencsém volt mindig. Gondoltam, most is fogom szaporítani kalandjaim számát. Észrevétlenül lehajoltam s szirmaimmal elreszeltem

magamat a szártól. Szép csendesen leestem és most én vetettem sóvárgó pillantásokat a kis leány felé. Ő csakugyan észre vett, hozzám jött, felemelt s a keblére tűzött. Soha életemben nem voltam oly boldog.

— A tárgyra! Csak röviden, zugnak a többiek.

— Hát röviden el is végzem. Sajnos nem sokáig érezhettem keblének lázas pihegését, mert összejött egy fiatal emberrel, a ki szóba ereszkedett velem. Alig szólnak pár szót, rögtön reám terelik a beszédet.

— Nem adná nekem drága Laura azt a szép chrysanthémet.

— Hogyne! Szívesen csak fizessen érte egy forintot a szegényeim számára.

— Ily szép kezezből, oly nemes cél érdekében megengedi, hogy felülfizetést is tehessek?

— Amennyit csak tetszik és a Laura kebléről kénytelen voltam egy szük gomblyukba bebujni.

Tovább nem is mondom. Egy hétig, míg csak el nem fonnyadtam egészen, mindig ott voltam.

— Na most *Büszkeség* te add elő élményeidet.

A hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsém értesíteni, hogy főutcza Karaguly-házban levő üzletemet nov. 1-től főutczai Bartsch-házba, Széchenyi-szálloda mellett helyeztem át. Egyszersmind felhívom a tisztelt hölgyközönség figyelmét szokott bécsi bevásárlási utamból hozott legmodernebb, izléses párisi és bécsi modeljeimre is, eddigi becses pártfogásukat továbbra is kérve, kelő tisztelettel:
Ausländer Berta.

vezette, a hol megállapodott velük abban, hogy a két hetes albizottság ma délután 4 órakor ül össze közös tanácskozásra.

Gróf Schönborn és dr. Beer udvari tanácsos távoztával hosszabb eszmecsere után utasításokat adtak a hetes albizottságnak arra nézve, milyen álláspontot foglaljon el azon esetleges indítványokkal szemben, a melyeket a délutáni közös tanácskozáson az osztrák albizottság elő fog terjeszteni.

Délután 6 órakor azután a magyar kvóta-küldöttség ismét ülést tart a hetes albizottság jelentésének meghallgatása céljából.

Bécs, november 11. Az osztrák kvóta-bizottság elhatározta, hogy a magyar bizottság kompromisszum-javaslatát tárgyalási alapul elfogadja. E javaslat lényegét különben titokban tartják. Gróf Schönborn, az osztrák bizottság elnöke ma délbe a bankgassei magyar Házba ment, hogy az osztrák deputáció határozatát a magyar bizottsággal tudassa.

Bécs, nov. 11. A tárgyalások mai stádiumában még korántsem lehet lemondani arról a reményről, hogy a kvóta-küldöttségek megegyezésre jutnak a kvóta-számra nézve. E kívánatos cél elérésére és hogy a kölcsönös kapacitációra mennél több alkalom legyen, a két albizottság a mai nap folyamán valószínűleg többször is össze fog ülni közös értekezletre. Mindazáltal számot kell vetni azzal a lehetőséggel is, hogy a két küldöttség észrevehetőleg közeledik ugyan egymáshoz, de teljes megállapodásra nem jut. Ebben az esetben a két kormány azonnal közvetlen tárgyalásba lép egymással. Ha ez uton, mint remélhető, megegyezés jön létre, a két állam népképviselői elé már a jövő hét folyamán identikus törvényjavaslatot terjesztenek a kvótáról, a kvóta-küldöttség jelentésével egyetemben. Ellenkező esetben a kvóta-küldöttség jelentése kapcsán a kormányok álláspontját szabatosan megjelölő írásbeli nyilatkozatot terjesztenek a parlamentek elé. Beavatott körökben mindenestre bizonyosra veszik, hogy a kvóta kérdésében már a legközelebbi napokban döntő fordulat áll be.

A viszonzás megtagadása.

Az osztrák államadósságot ellenőrző bizottság famózus határozatával foglalkozik ma az egész félhivatalos sajtó. Szidják az osztrák bizottságot, mint a bokrot. Konstatálják, hogy a bizottság határozata törvénytelen, mert nem respektálja a 14. szakasz alapján kiadott császári rendeletet, a mely pedig törvényerővel bír.

Es előlépett egy magas hiborvörös chrysanthém.

Nem szoktam bőbeszédű lenni, pláne ha valami érdemest csináltam. Főuri társaságban voltam jelen, a hová *Jellinek* szokta a virágokat szállítani. Így kerültem oda s éppen Melánia grófnő hajában foglaltam helyet. Nem tudom már hogy, csak kiestem s a függöny redői közt találtam magam. Ott hallom, hogy Melánia azt mondja: bármilyen is, de keressenek meg. Kerestek is, de nem találtak. Reggel a szobalány talált meg és örömpesze vitt a grófnőhöz. Ő pedig éppen jó kedvében lévén 5 frtot adott a lánynak, melyből az testvéreinek ajándékokat vett.

Jól van! Jöjjön elő *Szerellem*.

Egy kedves megjelenésű rózsaszínű chrysanthém lépett a középre.

Az én históriám is rövid. Egy szegény kertész leány árulgatott testvéreimmel együtt. Egy szép ősz délutánon kedves fiatal ember jelent meg a boltban s megvett engemet. Aztán többször is eljött míg csak... feleségül nem vette a szegény kertész leányt. Kis gazdasszonyom pedig, hogy oly jó férjet kapott s oly jól ment férjhez, minden évben jócska összeget ajándékoz a szegényeknek.

Hát te a régi maradsz! *Barátság* tudsz valami újat?

Igen. — És előlépett két violaszínű chrysanthém. Én a Pál, 6 meg a Péter gomblyukában szoktunk lenni. En valahogy séta közben kiestem, de egy szegény gyerek rögtön

Tehát az önálló rendelkezés hires formulái oda vittek már bennünket, hogy mi követelünk tiszteletet, az abszolút osztrák császári hatalom törvényt pótló rendeleteinek, a melyek a kiegyezést szabályozzák és mi jajdulunk fel ha Ausztria alkotmányos életének faktorai, ezeknek a kérdéseknek alkotmányos elintézését követelik?

Mi volt a mi egész kiegyezési politikánk alapja, a mely a kormányt és parlamentet az esztendőig tartó vajudáson át vezette. Az az elv, hogy miután mi Ausztriának csak alkotmányos képviselőivel léphetnénk szerződéses viszonyba, a 14-ik paragrafust nem akceptáljuk, hanem önállóan rendelkezünk. Az osztrák államadósságot ellenőrző bizottság szakasztott azon az állásponton áll mint mi. A 14-ik paragrafus alapján hozott rendeleteket a kiegyezés kérdéseiben ő sem ismeri el alkotmányosnak. És a kormány sajtója, mégis kigyót, békát kiált, hogy az az osztrák parlamenti bizottság nem respektálván a 14-ik paragrafust, megsértette a törvényt.

Magyarország, min taz abszolút osztrák császári hatalom védője a renitens osztrák parlament ellen. Gyönyörű látvány. Hogy is mondta Ugron Gábor? Az osztrákok nem azért gyűlölnék bennünket, mert magyarok vagyunk, hanem azért, mert szolgák vagyunk.

A szentesiek küldöttsége.

Tegnap az igazságügyi miniszternél, ma a belügyminiszteriumban járt egy-egy küldöttség. Az igazságügyi miniszternél a szentesi gazdasági gőzmalom részvénytársaság igazgatósága és felügyelő bizottsága emelt panaszt a szegedi törvényszék ellen, hogy a malom igazgatósága ellen teljesen nem érdekelt fél részéről tett feljelentés folytán megtartott bűnvádi vizsgálatnál dr. *Hubacsek* Pál vizsgálóbíró Sima Ferenc ellen hamis tanúzásra biztatta fel a kihallgatott részvényeseket. S daczára annak, hogy a nevezett bíró ellen emelt ezen vádat köriratba foglalták, a sajtóban is közvetítették, nevezett bíró sem pört nem indított az ellene emelt vádak miatt, sem fegyelmi vizsgálatot nem kért maga ellen, sem a szegedi törvényszék nem tett semmi lépést, hogy a bírói tekintély megvédelmése érdekében megtörtént intézkedések tétessenek. Nem történt semmi lépés azért, mert az egész

bűnvádi per Sima elleni politikai hajszából folyik. A küldöttség külön törvényszék delegálását kérte. A küldöttség szónokai *Gálly* Sándor, a részvénytársaság felügyelőbizottság elnöke és dr. *Káldor* Gyula, a részvénytársaság jogtanácsosa voltak. Dr. *Plósz* Sándor igazságügyi miniszter gyors és radikális intézkedést ígért a küldöttségnek. Ma a belügyminiszteriumban *Gálly* Sándor vezetése mellett több szentesi képviselő és előkelő városi gazda kért kihallgatást s a miniszter távolléte miatt *Szell* Ignác államtitkár fogadta a küldöttséget. A küldöttség szónoka Szentes város közigazgatásában uralkodó nagymérvű visszaélések megvizsgálására külön miniszteri biztos kiküldését kérte a belügyminiszteriumtól. Nem kisebb vádakról van szó a memorandumban, minthogy dr. *Lakos* Imre polgármester és a tanács a városi közgyűlés tudta és hozzájárulása nélküli a magyar aszfaltársaság aszfalt makadám-ú készítésére kötött szerződését megváltoztatták és kavics helyett a mintha több ezer köbméter a száritott földdel majdnem egyenlő fajsúlyú vörös téglát törmelékkel építettek be. Pánaszolja a küldöttség, hogy a polgármester több rendbeli középítkezésre személyesen vett fel a pesti m. keresk. banktól 175.000 frtos kölcsönt és erről, bár az építkezés ezelőtt egy évvel be volt fejezve, mind e mai napig el nem számolt. Nagyobb összegek fekszenek évek óta utazási előleg címén a kezén elszámolatlanul s haszntalan a helyi sajtó felszólalása, a közgyűlésben tett interpellációk a vármegyében tett feljelentések; a gazdálkodás megy szabadon, mert Vadnay főispán elsőrendű híveit a városi magistratban találja. A küldöttség szónoka kiemelte az államtitkár előtt, hogyha a belügyminiszter által nyilvánosan hirdettet jog, törvény és igazság tiszta fogalma szerint becsületes közigazgatást akar csinálni Csongrád megyében, akkor ne Vadnay főispántól kérjen információt, hanem külön kormánybiztostól és hogy panasztevőket is meghívja a kormánybiztos az általa vezetett vizsgálatban, mert a mit ők vádjukban felhoztak, azokat mind tényekkel bizonyítani tudják és akarják is.

Városi közgyűlés.

— III. nap. —

A városi közgyűlés harmadik napján megcappant az érdeklődés, alig egy pár városatyja jelent meg, hogy letárgyalják a két napról még hátramaradt ügyeket.

A főispán helyett dr. *Bulyovszky* József polgármester elnökölt.

Hadak utja.

Fenntartással közli: *Buksy*.

Nyolczadik ének.

És tovarobogván a hadak Örkényből, titáni harcokat eszközöltek kajla dombok között. Annyi elővigyázat, oly sok biztonság és Tár-Sz.-Péter elhagyása után mohón kezdetek dörögni az álguk. Kinek-kinek keblét a férfias harcvágyon kívül azon elégtül érzet töltötte el ekkor, hogy hála Istennek! legalább mihamar elkövetkezik a minden ütközetek omégája: a szuronyos roham s azzal azután kiki pihenőt fújhat, egy kicsinyég.

Am a hadfiak terveznek, noha a tábornokok döntenek. Ezuttal csunya meglepetés várt a hadakra. Hadrendileg szólva; átkaroló támadás.

Őnök, akik pontosan fizetik adójukat és annak idején hites közjegyző előtt fognak intézkenni hátrahagyandó örökeik irányában. — Önök, akiket holmi enybe utcai demonstráció, avagy a haldokló gázgyár hangosan feljajduló hattyudala (próba Auer-kivilágítással) izgalomba ejt, szóval önök, akik a nóta révén (hogyha körülölelem karcsu derekad) ismerik az átkarolást, mint ilyet, bizonyára tudatával sem bírnak a hadászati átkarolásnak, mint olyannak.

Ez ravasz funkció. Előttük az ellenség, amely döntőleg megverendő. Következésképpen szemközt kapandó és elagyabugyalandó. Mily spártilag egyszerű megoldás ez, ugy-e bár? Hanem a körmönfont haditudomás megvetéssel fordul el az ilyes megoldástól. Ott keresi a bogot,

felvett s vitt Pál után. Pál igen megörült s adott a fiúnak egy koronát.

— Na most hadd mondjam el én a magam tapasztalatát — szólt a fehérszínű elnök. Ott nevelődtem *Barényi* gondozása alatt, a hová egy tisztes uri nő szokott járni virágokat venni.

Egyszer két irgalmas nővér jött oda, tán halottak napja volt éppen s többünket összeszedve elvittek. Nem sokáig mehettünk, mikor látom, hogy egy kis templomba visznek be s egy sarkra helyeznek bennünket. A sark alatt egy olyan ember nyugszik, ki mindenét a szegényeknek áldozta. Később hallom, hogy az uri nő szintén megakart venni bennünket s hallván, hogy hova vittek, tekintélyes összeget adott át a nénéknek, hogy szegény gyermekek gondozására fordítsák.

... És a szálás és mégis bolyhos, fonnyadt és mégis üde, törékeny és mégis oly simuló virágok összebujtak, susogtak; a teremben égi zene hallatszott, jól eső fény derengett és minden kis zugból a könyörület és jó cselekedet szelölje csapott az emberre.

Azóta pedig már meg is nyílt a kiállítás. Abban a teremben láthatók azok a virágok, melyek feledtetik velünk, hogy most a hervadás, enyészet szezonja van, a szegények részére pedig sugározatják a szerető gondosság melegségét.

És most menjünk nézzük a szép virágokat s tegyünk egy sárga chrysanthémot a gomblyukba, a mint tette azt

Puby.

Egy pár ügynél azért fejlődött ki rövidebb vita, de végeredményében keresztül ment minden tárgy akként, amint a tanács előterjesztette.

Dr. Bulyovszky József elnökölt, jelen voltak: Hlatky Endre, Szokoly Tamás, dr. Vucskics Gyula, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, Balogh Döme, Mandel Adolf, Nyiry György, Istvánffy István, Szüts Dezső, ifj. Rimler Károly, Dús László, Busch Dávid, Ragány János, dr. Baróthy Ákos, Szüts István.

Az előbbi napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után a még elintézetlen ügyek tárgyalásához kezdtek.

A *v.-ujvárosi róm. kath. fu-iskola* egyik tanítójának lakásul szolgáló Pável-utcai ház után a város tulmagas vízdíjat vetett ki, amely ügy felebbezés folytán a közigazgatási bírósághoz került. Ez a legmagasabb fórum kimondta, hogy az említett épület a vízvezetési szabályrendelet 5. §-a szerint a kultur-intézetek tartozékaként veendő vízdíj alá esik.

A városi tanács azt javasolta, hogy a fizetendő vízdíj kölcsönös egyezség alapján állapíttassék meg.

Ezzel szemben dr. *Vucskics Gyula*, hivatkozva a közigazgatási bíróság döntésére, teljes vízdíjmentességet indítványozott.

Ragány János főszámvevő pártolta dr. *Vucskics Gyula* indítványát, már csak azért is, mert a városra nézve semmi hátrány nem származnék az említett tanítói lak vízdíjmentessége folytán.

A szavazásnál 6 bizottsági tag volt a tanács javaslatára s ugyanannyi a dr. *Vucskics Gyula* indítványa mellett s így a polgármester döntött, — természetesen a tanácsi javaslat mellett.

Sopronvármegye feliratot intézett a földmívelésügyi miniszterhez a *borhamisítások* megakadályozása tárgyában s ezen feliratot pártolás végett Nagyvárad városának is megküldötte.

A tanács egyszerű tudomásul vételét ajánlja, mert a feliratban kifejtett módon a szőlőtermékek sok zaklatásnak lennének kitéve.

Balogh Döme a tanács javaslatával szemben helyesli Sopronmegye feliratát a borhamisítások meggátolása tárgyában. A nagyvárad szőlőhegy jövője érdekében szükségesnek tartja hasonszerű felirat intézését.

Dr. *Vucskics Gyula* tanulmányozta a kérdést és tekintve azt, hogy e felirat ki lettadva a nagyvárad hegyközség választmányának s annak érdemes elnöke, *Sipos Árpád* a soproni indítványt a bortermelőkre felesleges zaklatásnak tartja, másrészt Sopron vidéke számára külön privilégiumokat kér, — megnyugszik a

hegyközség véleményében. De ezzel kapcsolatban kéri, hogy Nagyváradon hoztak-e már borhamisító ellen ítéletet? Arról volt a lapokban szó, hogy kinek a borát találták hamisnak, de az ítéletről mit sem tud.

Hlatky Endre tud a borhamisítás ügyében Nagyváradon hozott egy ítéletről, a mely a lapokban közölve lett. A feliratot mostani alakjában nem fogadja el. A borhamisítás üldözésére kell törvényt alkotni, de olyan alakban, hogy az tapintatos legyen és a szegény embereket ne sértse ok nélkül.

Ifj. *Rimler Károly* fejtegette, hogy a pártolás végett megküldött felirat Sopronmegye saját borvidékét akarja megvédeni s nincsen összefüggésben a mi viszonyainkkal. A tanács javaslatát pártolja.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el és Sopronmegye felirata felett napirendre tért.

Az *emésztőgödörök* és ürszékek tisztítására vonatkozó szabályrendeletet lényegtelen módosításokkal elfogadták.

Windisch Márton városgazda az eddigi kettő helyett három tehén tartására kért engedélyt. A tanács véleményéhez képest a kérelmet teljesítették.

Fehérvári Dezső iparos az iránt adott be kérvényt, hogy a *színház vízvezetési* berendezésére új árlejtést hirdessenek. A már megtartott árlejtésnél *Klell Béla* iparos tette a legelőnyösebb ajánlatot.

Fehérvári Dezső azt adja elő, hogy a pályázat nem volt kellőleg kiírva s így nem tudhatták, milyen anyag kell a vízvezeték berendezéséhez. Különben ő is beadta volna a pályázatát.

Hosszabb vita fejlődött ki a kérdésben, a melynek folyamán *Hlatky Endre* és *Szokoly Tamás* némileg összekülönböztek.

A közgyűlés kiadta az ügyet a tanácsnak, hogy vizsgálja meg, mennyiben volt hézagos a pályázat kiírása s ha a fehérvári panasza alapos, új árlejtést hirdessenek.

Iványi István s *Gyelán Demeter* földbérátruházásának helyét adták.

Raffay Mihály és *Tökés István* számtiszteket, állandó betegségük miatt nyugdíjazni fogják. A két állásra kiírják a pályázatot, december 9-iki határidővel.

Dobos Menyhért, özv. *Szeghalmy Bálintné*, *Szüts Sámuel*, *Kohn Wolf*, *Schwarz Mór* és *Pekarik Endre* bérleti szerződéseit jóváhagyták.

A vendéglősök és a pinczér egyesület kongresszusi bizottságának köszönő iratát a város által a kongresszusra adott segélyért, — tudomásul vették.

Ruby Adél községi tanítónőt nyugdíjazták. Tekintettel 28 éves buzgó szolgálatára, az ed-

dig élvezett korpótléket *kegydíj* címén megszavazták részére.

A tárgysorozatot ezzel befejezték.

Elnöklő polgármester köszönetet mondott azon bizottsági tagoknak, akik a három napos közgyűlésen mindvégig részt vettek s a közgyűlést berekesztette.

Chrysanthém-kiállítás.

A chrysanthém nem volt mindig ilyen szép virág. Kicsi kis igénytelenség volt, vadon nőtt, a mint rokonai ma is ott nőnek az erdőn, mezőn, utszélien mindenütt. Egyes emberi kezek azonban kiemelték gyökerestől a durva rögökből. Átültették jobbnál jobb talajba a jó alanyt. Így kapott pompás hófehér, piros, sárga, kék lila színeket, szárnyas szirmokat, hogy gyönyörködve néz reá minden szem.

Szintugy a jótékonyág is.

Kicsiny magból, a keresztényi szeretetből származott. Nemes szivekben fogant meg és az idők folyamán jobbnál jobb talajba ültették át. Így lett nagygyá, hatalmassá. Nőtt az emberiség nyomorával együtt, de a régi alany mindig megmaradt — a szeretet.

»Biharmegyei nőegylet« nemes szívű vezetőinek özv. br. *Gerliczy Félixné* sz. gróf *Korniss Lujza* enőknő, özv. *Grunvald Henrikné* alelnöknő és *Mezey Vilma* urhölgyek önzetlen fáradozásának sikerült létrehozni a chrysanthém kiállítást, hogy ezzel is szaporítsák a jótékonyág anyagi eszközeit. A befolyó tiszta jövedelem az Erzsébet árvaleányház céljaira fog adadni, a *felülfizetések* pedig egy az Erzsébet árvaleányház telkén felállítandó agg nők menházának javára fog adadni.

A kiállítás.

Tegnap d. e. 9 órakor nyílt meg a bémer-téri czukrászda helyiségében a chrysanthém-kiállítás. A megnyitáskor nem hallatszott semmiféle ünnepi beszéd, mindössze is csak az történt, hogy a kik már napok óta fáradoztak a rendezkedéssel, végre is megpihenhettek — a kassza mellett.

A vendégek csakhamar jelentkeztek is, előbb csak ritkán, majd később mind sűrűbben. És

ahol nincs is. Lám, ha egyenes szembemenetel helyett sóskifli alakban támadunk (sör nélkül) s így az ellenség jobb és bal szárnyát összeroppantjuk, higgyék el, tönkre pusztul az ellenség zöme is (mit tehetne vajjon mást, szárnyak nélkül?)

Lám, a sóskifli tehát dönt, mit alakzat, a modern haditudományban, uti figura forfecionalis Mathiae regis, anno dazumahl.

Csupán ebben is az éppen a nehezény, hogy a terep, már mint az anyaföld nem éppen a haditudományok szerint teendő sakkhuzásokra vagyon bérendezve. Ott válik dombbá, ahol sik maradhatna s ott kaczerkodik törpe bozóttal, ahol simán is elfogadható lenne.

S mikor aztán neki zudultak a hadak, hogy mint hadosztály, fenomenális átkaroló támadást intézzenek — jelzők, szóval alig száz hadfi ellen, — ime kiderült, hogy Örkény vidéke roppantul szecsessziós módon vagyon berendezkedve florális tekintetekben, hogy a geológiai szempontokat ne is érintsük.

Domb, szakadék, friss szántás, völgykatlan erdőirtás kimélendő kukoriczák, tengernyi, de hasonlatosan kimélendő krumpli és duhánytáblák, megatalkodott faiskolák, sívó homokkal terített oázisok és égető hőség fűszerezték vagy másfél órán át azon sajtáságos hadi mozdulatot, hogy a tenger sok csatározó hol lefeküdt, hol pedig felugrott, folytatta hadrendileg megállapított utját.

Higgyék el, nem kellett hozzá különösebb megfigyelő képesség s mégis szembeötölőleg kint, hogy a hadfiak egyaránt elkeseredve fe-

küdték le és keltek föl. Joggal feltehető továbbá, hogy teljes tábori szereléssel valamelyessel nehezebb parterr-akrobatáskodni, mint trikóban, orfeumokban, illetve czirkuszokban.

Szóval: a ruganyosság legkisebb látszata nélkül araszoltak végig a hadak vagy negyed óra járásnyi kiterjedésű, de annál ziláltabb felületű térséget, azután érthető elkeseredéssel fordultak szembe a stagnáló ellennel.

Ezer szerencse, hogy vaktölténnyel mén az ilyes s hogy továbbá a viláért sem engedik az ex-ellenfeleket egymásnoz közelebb 20 lépésnyire. Mert higgyék el, béke ide, jelzők oda, gyakorlat erre, feltevés arra, aligha bubon nem kólintják vala puskaaggyal a feldult kedélyű hadak egymást.

Azonban az ilyen kritikus pillanatokban, mikor is a harcikedv immár 95 fokos s amely pillanatokot akadémiailag csupán 200 arannyal dotálendő verses tragédiák 5-ik folvonása végjelenetében kockáztathat meg a koszoruzandó, — ismételjük az ilyen borzalmas momentumokban rendszerint éles és irányadó túlkölés harsán fel, énekelvén: Tüzet szüntess, ne löj!

Ugyanigy történt itt is. Felharsant a szüntető, és erre — kötelességszerűleg nyomban tzehalottá alakult az ádázul sok és mindannyian ádáz hadak tengere. A tzehalál abban különbözik pedig a halottkémileg hitelesített halálozástól, hogy nem is annyira halál, mint inkább totális meggyőződésből dermedt végig nyulás a földön, eltekintve attól, hogy várja-e mattráz a lankadt tagokat, avagy sem.

Ah! de semmi sem tart örökké! Meg azután a hadak pihenése is csupán megállapított formában történhet. Ennélfogvást talpra intődött kiki, hogy a távol ködében kéklő erdő gyombrában állítólag tényleg fentforgó tanyát (gémeskuttal) felfedezhessék s ott nyomban meg is pihenjenek.

Tanyát aligha ért annyi átok valaha, mint ezt a bizonyost ekkor.

Az ezernyi-ezer sok hadfiak arcán is minden tükröződött, csak mosoly nem. Így, mosolytalanul, de mégis tanyát értek, kutat is, vízzel.

Néhány éve a párisi téli tárlaton óriási feltűnést keltett egy dombormű. A bronz relief hatalmas invenczióval jelenítette meg a legrettenetesebb mohóságot: a tikkadt vándorok rohanását a forráshoz. Mindössze néhány férfi nő és gyermek és két teve alkotja a remek csoportozatot, de ékesen szóló az alakok minceen porczikája.

Bizonyosan a Sahara nyomoruságát akarta ecsetelni az Istentől megáldott zseni ezzel a reliefjével.

Hanem micsoea reliefel állithatnók mi elé azt a borzadalmas kavarodást, amit egy hadosztály eszközöl 1 (mond, ird és olvasd: egy) szál kutnál, holott a lovak is szomjasok! Nincs a világnak az a csoportozó művésze, aki ehhez fogható még csak elképzeljen is. Néhány ezer tikkadt hadfi, amint hatalmába keríti a kutat, élet-halál harcra viv a vödörkért, továbbá azért, hogy vizet huzván a kutnak mélyéből, igyék is. Azok, akik elsőnek érkeztek a kuthoz, pusztán

hogyan teljék a kassza, némelyek háromszor, négyszer is bejöttek.

A vendégeket özv. br. *Gerliczy* Félixné, sz. Korniss Lujza grófnő, továbbá özv. *Grunwald* Henrikné s *Mezey* Vilma urhölgyek kalauzolták szeretetreméltó modorokkal. A grófnő elemében volt a kecségető sikertől, minden vendéghez volt pár szíves magyarázó szava és egyik csoporttól a másikhoz vitte mutogatni a kiválóbb példányu chrysanthémokat. Egyik jelenlevő nőegyleti tag meg is intette a grófnőt:

— Megárt talán az a sok mozgás!

— Jaj édesem, nem is tudnék egészséges lenni, ha nem mozoghatnék az árvám érdekében, — felelte a grófnő a meggyőződés hangján.

A kiállítás meglepően szép. A helyiség nem oly nagy, tehát több virágot nem lehetett benne összehozni, de az ottlevők úgy művészi csoportozatuk, mint ritka szép példányok által tűnnek ki. Kis helyen temérdek virág van ott összehalmozva. A falak mentén vonulnak sorba izléses csoportozatban, százféle változatban.

A kiállítók: *Jellinek* Ferencz, *Barényi* Béla és *Stipanovszky* József műkertész urak.

A bejáratnál jobbra pompás csoportozatban van fölállítva a *Barényi* Béla püspökségi kertész remek kollekcziója. Kiváló egyedek találhatók bennük sárga és lilaszínben, hosszú, szétzilált, vagy tömött szirmokkal. A bejáratnál balra van *Jellinek* Ferencz gyűjteménye, mely kivált sokféleségével tűnik ki, az előbbi pedig remek példányai által. A *Jellinek* gyűjteményében fehér chrysanthémok vannak különösen szép példányokban. *Stipanovszky* kertész egy szegfű kollekcziót állított ki a terem közepén egy pompás csoportban s a sok remek nyíló szegfű az egész termet megtölti finom illatával.

Káprázatos tünemény volt mind ez este a gáz lámpa világánál. Az auer égők sugaraiban a pompás színű chrysanthémok színe hatása megsokszorozódott.

És a nagyváradi hölgyek szintén felvonultak este élénkíteni a termet, versenyre kelni a chrysanthémokkal. Hogy melyik fél lett a győztes, az könnyen elképzelhető.

Sokat veszít mindenki vele, a ki pár

perczet a kiállítás megtekintésére nem szán. Megtekinthető d. e. 9—1-ig, d. u. 2—7-ig. Felülfizetések köszönettel fogadtnak.

Az új földesur.

A századvégi szellem mindinkább halad hódító útjában, melynek legvégén áll a maga rideg valóságában — a rat anyagiasság.

Hogy mit pusztít el eme hódító útjában, azt nehéz volna felsorolni. Voltaképen törvényt nem sért, de érinti, vagy elmegy egészen addig, a hol a törvény korlátja áll, egy lépés távolságot sem hagyva attól. Megsért fájó emlékeket? ezt szabad tenni, belemarkolt kegyetlen kézzel a szív idegei közé? ez sincs tiltva, vagy megsérti a kegyeletet? ez sincs mindig törvényileg szabályozva.

Egy hitvány szerződésből kimarad egy pontocska, mely a halott jogát biztosítaná, vagy birtok más módon kerül idegen kézre és az új földesur nem is tiszteli a halottat.

Miért?

Mert nincs a szerződésbe beleiktatva, hogy tiszteljük a halottakat. Kimaradt, mert az ember hiszékeny és csak jót lételez fel mindig embertársáról, vagy a törvény nem állapít meg ilyen feltételt.

Szomoru bizonyítékául szolgál ezen új szellem haladásának a *Szeremley* siremlék.

Jankafalván a *Szeremley* birtokon van eltemetve az *utolsó Szeremley*, — *Szeremley* Sándor. A régi udvarház mellett diszes sírboltot építettek az utolsó *Szeremley*nek, hatalmas márvány sírkő arany betűkkel hirdeti:

Itt nyugszik

SZEREMLEI SZEREMLEY SÁNDOR.

Azonban új idők jöttek s az ezer holdas jankafalvai birtok idegen kézre került. Megvette pedig dr. *Szabó* József fővárosi ügyvéd, *mindenestől*. Az új földesurat azonban nagyon sérti az udvarház mellett levő büszke márvány siremlék s a csillogó aranybetűk, mely a régi földesur nevét csillogtatja még most is, a mikor pedig már hire, neve a múlté. Azután meg előtte nem a sírhely, a sírkő volt az a

sir, hanem az a drága márvány és értékes vasrácsoszat, a minek egy mezei gazdaságban épenséggel nem lehet semmi hasznát venni. A felesleges *holmil* pedig elszokták adni.

Igy gondolkozott dr. *Szabó* József fővárosi ügyvéd és vevő után nézett. Hiába volt az özvegy esdeklése, hiába volt a kegyeletre hivatkozás, mégis alkuba bocsátkozott az egyik helybeli temetkezési intézet üzletvezetőjével, *Varga* Imrével a *sírkő és minden tartozéka iránt*.

Ime az ajánlat, a mit dr. *Szabó* József ügyvéd ur irt az üzletvezetőnek:

Dr. SZABÓ JÓZSEF

ÜGYVÉDI IRODÁJA

Budapest, Lónyay-utca 1.

Tek.

Varga Imre urnak

Nagyvárad,

Szent János-utca 327.

F. hó 3-án kelt levelére válaszólag értesitem, hogy a volt *Szeremley*-féle, jelenleg az én tulajdonomat képező jankafalvai birtokon lévő sírkövet minden tartozékával együtt 450 frtért hajlandó vagyok azt Önnek eladni, megjegyezvén, hogy a sírkő 1000 frton felül volt.

Budapest, 1899. október 11-én.

Tisztelettel

Dr. Szabó József.

Meg vagyok győződve, hogy az üzlet létre is jön *Szabó* József dr. ügyvéd és *Varga* Imre urak között. Hogyne? Hisz nagyon is előnyös az ajánlat. Egy nagy darab, szép darab márványt kínálnak minden tartozékával potom 450 frtért. Olcsó vétel, előnyös vétel. *Szabó* József ur felcsipi az ötödfél százast, *Varga* Imre pedig elhordatja a bummi egymást, amit megvett. *Szabó* József ur az ötödfél száz forinttal üzletbe fog, *Varga* Imre pedig lefaragja az arany betűket és vés rá ismét más betűket, szépet, csinosat, ragyogókat.

Szabó József ur azonkívül mást is csinálhat, elsimitatja pár kapavágással azt a pár hantot, ami minden szegénynek meg van, csak az egykor dús gazdag *Szeremley* Sándornak nincs meg.

És jó, hogy ha csak ennyit csinál a sírhelyyel.

lépcsőül szolgáltak testükkel az utánuuk rohanóknak. 597 kéz nyult egyszerre a vödört tartó póznához és több ezer ököl ragadta meg a vízzel telt és napvilágra bukkant, vedret. Azon, néhány száz ököl, a melyik belenyomult a vödörbe, (kulcsal felszerelten) nagyon is számos tölteléknek bizonyult a jámbor veder ürtartalmához. Fizikai törvény különben, hogy egy tért két test be nem tölthet (kiemelendő ez alól a katonavárosi tüzdelt libamell, amely egyszerre sült és fogyhagyma illattal telíti a levegőt), annál kevésbé több ezer, kemény hadi-ököl. Innét magyarázható azután, hogy a csöbör engedett, a víz szintén, minek kapcsán pediglen a víz szerte omlott, a csöbör pedig (valószínűleg öngyilkossági szándékkal a kut mélyére zuhant. Logice nem követhette mindezt más, mint ádáz verekedés, amelynek kivont kardos örmesterek vethettek csak véget s ők is csupán némelyes kockázattal. — Hogy azután a rend némiképp helyreállott, sőt invenzióban dus egyesek pótvédreket rögtönöztek az elzúllott helyett, lassanként forgalomba került valami dióbarna, botrányosan zavaros, tajtékzó folyadék, amelyhez képest a fővárosi vízvezeték produktuma még mindig tisztának mondható. Tényleg, az ilyes vízmerések után a hadfiak öklei rendszeren tisztulnak a portól és szennytól; ámde hol van igazán szomjas ember, aki a víz ízén is átalakultan tűnődne.

Mint hogy pedig időközben a vezérlő elemek is megállapodtak a hogy? hova? és mint?

kérdését illetőleg, általános felkászolódás és indulás vette kezdetét.

A hadak elszéledtek, négyfelé, hogy otthont keressenek.

Gyönyörű idő volt, a nap önmagát multa felül a sötétben és ekkor vette kezdetét egy sajtóságos tünemény, amely bizonyára ismeretlen a Földrajzi Társaság előtt, noha ténylegesen észlelt faktum a menetelő falvak.

Igenis, menetelő falvak.

Mert, hogy kellő világításba állíthassuk az eseményt, ime széles esetkezléssel szőjük tovább kisdéd énekünket.

Zeneszó és dobörgés nélkül hagyták el a hadak a hüs erdőt, tanúástól, kutastól és rövid pihenéstől; de minden különösebb életkedv híján kanyarodának ki a hosszú-hosszu ország-utra, hogy rekkenő melegben tova haladjanak.

Dél lehetett, olyannyira dél, hogy az egész világ ebédelt tán ekkor, még a réti ürgék is, sőt talán a bohém veréb-csordák is. Csak egyedül a hadak nem ebédeltek, ámde haladtak. Sáppadt kukorica-óriások borították a láthatár széleig a földeket; közben-közben burgonya meg dinnyeföldek — e népies paradicsomok — barnállottak. Fa alig volt látható. Felhő sem. A nap azonban önmagát felülmúló bőkezűséggel osztotta sugarait. A párolgó, forró levegő, az élet e lehellete, ott remegett, embermagasságyira, a ragyogó nyoma. Szellőnek, árnyéknak sem hire, sem nyoma. A kutat pedig aligha ismerték a vidéken.

Irányadó egyedül az országot vala. Ez a folyton kigyózó, szikkadt ösvény, a mely szeszélyes kanyargásáival szinte ezüstös pataknak látszott a porhanyós, fekete földü eleség-táblák között. És az ezüst nem csalóka máz vala ám. Eles, finom szemű por, a melyet az első négy ember, ott, a hadak élén, felvert fektéből, a többi ezer lábpár pedig növelt, órjas, áttáthatatlan tengerré. Ez elől a gyilkos tenger elől pedig nincs kitérés. Sem jobbra, sem balra; mert ez nem vonalban húzódik, mint a füst, hanem szereszét hőmpölyög, mint a felbugygyanó forrás vize. És ha csak hőmpölyögne! De valósággal tapad. A feszes kincstári ruházat minden okszerűen rejtett-dugott ránczába behatol. Nem elégszik meg azzal, hogy neki esik a tikkadt hadfiaknak és belepven hajukat és bajuszukat, tüneményes gyorsasággal nagyapát varázsol a még ifju s így joggal »alíz serdült«-eknek mondható — apákból, avagy reménybeli apákból; — nem, ez nem elég neki, hanem formális nyulgátakat rögtönöz kinek-kinek az ő jobb sorsra érdemes torkába és orrába. Minélfogvást a zord hadfiak — ellentétben az ingyencz kínaiakkal — valóságos fecskéfszkeket rögtönöztek napvilágra, hegyes sercentésszel, fogaik közül. A mélabus paczik hovatovább lankadattabbak lettek, irigyen tűnődve azon testvéreik sorsán, a kik holmi 45 kilós ember-izonkekkal deli hátaikon, dicsőségért futhattak — a turfón, holott ők, a boldogtalanok ime, 88 kilós deli lovagokkal terhelt baktatnak előre a por-rengetegben.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél-1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Nov. 11., 12., 13-án Crysanthém-kiállítás a Bémer-téri cukrászda-helyiségben.

November 14. A színházi bizottság ülése d. u. 3 órakor a városház tanácstermében.

November 14. A halásztársulat értekezlete a vármegye-házán.

November 15. Sajtópör a törvényszéken.

* **Személyi hír.** Láhner Viktor tábornok tegnap este Nagyváradra érkezett s a honvéd tisztikar a Széchenyi éttermében tiszteletére társas vacsorát rendezett. A magas katonai személyiség azért jött Nagyváradra, hogy részt vegyen, mint a honvédelmi miniszter kiküldöttje a gázgyár mellett építendő honvéd gyaloglósági laktanya ügyében tartandó helyszíni szemlén.

A pápa válasza a kath. köröknek. A kath. körök minap lezajlott országos kongresszusa a pápa Ő szentségét üdvözölte, a melyre — mint tudósítónk távirja — tegnap érkezett meg a latin nyelvű válasz. A válasz magyar fordításban így hangzik:

»A szent atya rendkívül megörült azon érzelmeknek, melyek részletekről és az országos kongresszus részéről kifejezésre jutottak. Ő Szentsége maga is minden jót remél az egyház javára ettől a kongresszustól és annak résztvevői és eszközei számára kért apostoli áldását szíves szeretettel megadja.«

Rampolla,
bíró.

* **Erzsébet gyászünnepély az Erzsébet árványházban.** Feledhetlen emlékü Erzsébet királynék elhunyt alkalmából özv. br. Gerliczy Félixné urnő gyűjtést indított egy Erzsébet királyné nevére létesítendő ágyalap iránt. A fázadozásnak eredménye is lett, a mennyiben már 2000 frt gyűlt egybe ezen célra, a nőegylet pedig legutóbbi választmányi ülésén ki-

mondta, hogy újból négy ágyat létesít. A gyűjtött alapítvány bejelentése bizonyos ünnepélyességgel fog végbe menni f. hó 18-án az Erzsébet leányárvaházban. Az elnöknő az ünnepélyre meghívta a két törvényhatóság tisztviselői karát, a nagyváradi l. sz. káptalant, valamint a város egész intelligenciáját.

* **Fáklyásmenet Nátafalussy Kornélnak.** Mint azt már tegnapi számunkban megírtuk, a főgimnázium tanulói Nátafalussy Kornél főigazgatónak fáklyásmenetet rendeznek. A fáklyás menetet, mint azt a tegnapi napon a rendőrségen Grexa Lóránd és Kis Koles tanárok bejelentették, ma este tartják meg, ha az idő kedvező lesz. A menet 7 órakor indul a főgimnáziumból s az Uri-utczán, a fő-utczán s a Nagy Sándor-utczán vonul a főigazgatónak az Áldás-utczán levő lakásához, hol a gimnázium zenede-szerenádát ad, majd az egyik tanuló üdvözlő beszédet tart. Az ifjúság ezután a kispiacra vonul s ott elégetik a fáklyát. A rendőrséget a meneten Réz Bertalan rendőrbiztos fogja képviselni.

* **A püspök pártfogoltja.** Aradon a múlt napokban egy fiatal ember járt, aki igen sok embert becsapott. Mindenütt a püspök pártfogoltjának adta ki magát s ezen a révén csapta be a könnyen hívő embereket. A többek között elment egy Violányi János nevű kovács segédhez is, akinek magát, mint rokonnak mutatta be Violányi Pál név alatt. A Violányi család összeköttetését jól ősmerve, könnyen félre vezette a kovács segédet, a ki szívesen adott neki szállást s ruhát, annyival is inkább mert, azzal dicsekedett, hogy neki a váradi püspök a pártfogója. A fiatal embert a kovács segéd ki is ruházta, amit az azzal hálált meg, hogy a ruhával megszökött. A fiatal ember magát rendszerint Szabó Mihálynak adja ki, körülbelül 23 éves középtermetű, szőke haju s bajszu fiatal ember s dadogva beszél. Országos köröztetését elrendelték.

* **Gyalokay János temetése.** Impozáns részvét mellett helyezték örök nyugalomra tegnap délelőtt Gyalokay János volt 48-as honvéd, nyugalmazott járásbíró hamvait. Az elhunyt öreg ur, akit mondhatni az egész város ősmert

s mindenki tisztelt és becsült, a katolikus körnek pénztárnoka volt. A temetési szertartást Dencs János tb. kanonok, olasz-i plébános végezte fényes segédlettel. A temetésen testületileg jelent meg a katolikus kör, a 48-as honvédek, az ügyvédi és a birói kar. Ott voltak: Palotay László, Fetser Antal kanonokok, Dús László a kath. kör világi alelnöke, továbbá: Hlatky Endre, Dési Géza, Hraniczky Károly, Frankó Endre, Szokoly Tamás, Füredy László, Stark Gyula, Wágner Ödön, Jelentsik István, Makucz Ernő, Halász Lajos, dr. Mihelfi Lajos, Walner Ödön, dr. Schweiger Ede, Kovács Béla, Szücs István, Tóth Imre és még számosan. A temetési szertartás után megindult a menet az olasz-i temetőbe. A koporsót a következő szebbnél-szebb koszoruk borították:

Felejthetetlen jó férjének — bánatos özvegye. A legjobb édes atyának — Izabella és Kálmán. Szeretett jó édes atyáknak — Erzsé és Miska. Felejthetetlen nagyatyóknak — unokái. A jó sógorának — Etelka. Tiszteletök jeléül — Tóth Imre és neje. Utolsó üdvözlötül — Balogh József és neje. Szeretett kartársuknak — biró társaid. A legjobb testvérnek — özv. Barkó Jánosné.

A diszes temetést Germán Károly Kegyelet temetkezési intézete rendezte nagy pontossággal.

* **Népszerű felolvasás.** A Nemzeti Szövetség népszerű felolvasásokat rendez a tél folyamán. Az első felolvasás ma, vasárnap délután 3 órakor lesz a tűzoltó-örtanyán. A felolvasási ciklust dr. Márkus László kezdi meg mai előadásával.

* **Kinevezés.** Dr. Volovic József zágrábi érseki papnövelde lelki igazgatót Ő Felsége rendkívüli tanárrá a zágrábi egyetem hittani karrához kinevezte.

500,000 dollár jutalom. Új regényt kezdünk holnap számunkban e czímen, mely első sorától kezdve megragadja az érdeklődést és feszülten tudja tartani mindvégig. Érdekes a regény tárgya azért is, mert nagyrészt azon a helyen játszik, hol most a kis búr nép a hatalmas angollal küzdi élet-halál harcát. A regény egy hajótörésben eltűnt gyermek sorsa és ennek öröksége után vágyó rokona körül forog s pompás, színes képekben tárja elő az esemény folyamát. A regényt francia eredetiből, az eredeti styllal versenyző finomsággal

Az idő pedig egyre haladt. A nap haladásában elérte a tetőpontot. Sem magasabban nem állhatott már, sem forróban nem süthetett volna. Es a még mindig menetelő hadak élén alább hagyott a nótázás. Mert az az ambíció, melylyel a hős erdőben nekiindult a vitézek özöne, itt, a keserűen sima országuton sehogy sem talált sem teret, sem eget. Nagy néha haláltszék biztató szó, a lemaradókhoz intézett, de egyébként halkal robogtak tova az elevenen való megsülésre predesztinált hadfiak.

Köröskörül sik volt a vidék. Amint felhő az égen, szintugy nem látszott torony sem az egész látóhatáron. Pedig a lankadókat csakis az érdekelte ez időben, csakis, hogy hol a torony? Mert a torony rendszerint templommal kapcsolatos (dícséretes kivétel e tekintetben a Salamon tornya, a pisai ferde, no meg a püspöki-kálomista torony), a templom pedig len falut von maga után. Ahol falu vagy, ott minden vagy; legalább is minden.

De, ismétljük, torony nem látszott sehol. Néha csalóka jegenyék ejtették izgalomba a kutatólag körülmeredő szemeket; ámde csakhamar kiderült azon meglepően egyszerű, igazság, hogy nem mind torony, ami magas.

A kedélyek így fokozódva izgultabbak lónek. Egyetlen kérdés lebegett már mindenek felett és mindenek ajakán. Vajh, hol lehet a falu? S ha egyáltalán létezik, mennyire van?

Es ime, a hangtalan, de annál általánosabb kérdésre, mintegy válaszképpen, feltűnik az országuton egy csöndesen poroszkáló jármű.

Szemközt jött, tehát helyszíni tudósítást adhat. Ennélfogva néhány ezer formában adódik fel a kérdés:

Messzi-e még a falu?

A bácsi erre nyugodtan feleli:

Egy jó kis óra járás.

Tehát egy óra még!

De lám, eltelik másfél óra; immár kettő és a falu még sincs Szerencsére újabb hírnök érkezett, egy ökröket terelgető bácsi. Ez a kérdések özöne fölött meg sem ütődve azon meglepő választ adta: Vagy másfél óra. Azon megütődést, ami erre a válasza támadt, nem is kísértjük meg, hogy leírjuk.

Eltelik másfél óra. A hadak folyton mennek. A porlepte hadfiak versenyre keltek az őszi léggel; hullanak, jobbra, balra. Rettenetes a közhangulat.

Ekkor disznó-pásztor bukkant elé az ut kanyarulatán. Felelete annyi: Jó óra járás!

Látható mindezekből, hogy a falu menettel. Menettel, nem lehet másként. Mert mindjobban távolodik, holott a hadak közelednek hozzá, vagy mi.

A közfelfogás ezen törvényen kívüli állapota felől ezuttal vissza nem adható mondatokban nyilatkozik meg. Immár azon sejtelem vesz erőt a lankadt hadakon, hogy talán ez a vidék, a hol már falu sincs, csak ki-ut a világból, hanem ha az óperenciás tengerig nem. Es ezen regényes felfogással kapcsolatosan gyökeret ver bennük a kételkedés is. Hiába mondogatják a katonai térképeikre támasz-

kodó csörgőkigyósok, hogy, no mindjárt ott leszünk, no már alig két kilométer; hasztalan. Beszéd ez mind csak beszéd. Nem látszik a torony, holott egy parasztmenyecske éppen most ujságolja — ott elől, — hogy háromfartály óra járás még ide a falu. Nem hihető ez sem, az sem. De egy újabb hírnököt, aki szénás szekeréről azon állítást zudította alá, hogy: »10 perc mulva otthon lesznek!«, hát egyszerűen jól elverték.

Pedig ennek, szegénynek tökéletesen igaza volt. Mert az ut hirtelen kikanyarodott, lejtőssé lett s ott, jobbról némelyes silány jegenye csoportok között bujkálva elébukkant a menetelő falu.

Általában Jászkerkegyháza néven ismerik ezen a vidéken. Azonban e pillanatban aként állapodtak meg a hadak, elnevezés dolgában, hogy: A hétágu tüzes..... vagdaljon bele!

Lehet, hogy névnek hosszú ez az adres, lehet továbbá, hogy eszthetikusok nehezményezik, de tény, hogy ily módon különböztették meg a hadak leendő legújabb otthonukat. Es — higgyék el — meggyőződésből tették. Noha alig mulott délutáni 4 óra még.

Mi pedig, Jászkerkegyháza mellőzésével, kised énekeink vége felé járunk; miért is csupán némi figyelmet kérünk még.

fordította egyik új munkatársunk, kinek ügyes pennája bemutatónak jelenik meg e fordítás által lapunkban.

* **Pinczerek ügye.** A nagyváradi Magyar Pinczér Asztaltársaság tisztikara felhívja mindazon tagjait, kiknek tagsági idejük lejárt, mielőbb megújítsák. Mivel a Lét. Ö. P. Egyesületnek központi bizottsága Szegedről Budapestre tette át székhelyét s ügye már január második felében bevégeződik és működését megkezdi. Nevezetesen: 1. Kezelési ingyenes hely eszközölés. 2. Az ország több pontjain szakiskolák felállítása. 3. Önképző- és olvasóköri felállítás. 4. Önszervezés. 5. Betegségelvezés.

* **Megreklamált fegyenc.** Öt rendbeli lopásért öt esztendei fegyházatot töltött egy Nagyváradon Sándor nevű nagyváradi ember a szamosújvári fegyházban. Most e hó 7-én telt le az öt esztendő s így kiszabadult Nagyváradra. legalább is kellett annak lenni, mert a fegyenc szabadulásáról a fegyház igazgatósága értesítette a helybeli rendőrséget. Nagyváradon azonban hiába várta a rendőrség mind a mai napig, mert a fegyenc nem jelentkezett s így nem tartják kizártnak azt, hogy Nagyváradon már utközben is valami kenyérkereset után nézett s e miatt megszökött. Ez annál is inkább valószínű, mert a fegyház igazgatóságának jelentése szerint »teljesen romlott és javíthatatlan ember«. A rendőrség megkérési a szamosújvári fegyház igazgatóságát, hogy el lett-e bocsátva Nagyváradra, vagy sem?

* **A kifütyölt zengerek.** Szilágy-Somlyón rosszul járt egy német orfeum. Az első német dalra éles füty hangzott fel egy asztaltól. A megsértett német művész rögtön leszállt az emelvényről és szörnyű önérettel vonult a füty irányába, kérdőre vonni valakit, hogy mit jelentsen hát a füty. De nem volt rá jó idő, mert az egész közönség rá támadt, hogy nem kell német nő a s ha németül akar énekelni, hát menjen a hazájába. Az lett belőle, hogy vége szakadt az előadásnak, a német zengérajosok meg rögtön kerekét oldottak és Zilahra mentek át szerencsét próbálni.

* **A hétről.** A mócsai emberkinzókra most rájár a rud. A körmükre koppintanak. Borsot törnek az orruk alá. Ebrudon verik ki őket a hivatalukból.

A közös hadseregben csak azok számíthatnak a jövőre, a kik a *jelent* nem respektálják.

Az angolokra rájár a rud Transzváiban. Azt hisszük, a harezteréről egész angolosan, véresen fogunk távozni.

Flósz bűja. — Főügyészeim, ügyészeim már vannak és bíró is van elég az új bünvádi eljárás-hoz. De honnan vegyem a nagy személyzetet a tolvajokat?

A kvótabizottságnál Tisza Kálmán az elnök. Amilyen híres gavallér az öreg, most már bizonyos, hogy nem fogunk ajándékot elfogadni Ausztriától.

Amióta a transzváli háború folyik az angol csak részben szabad nemzet.

A tiszték addig paczkáztak a *jelent*, míg ennek a szécskának nagy *hier-e* lett.

Kakas Márton.

* **A Lloyd-kávéházban** ma és minden vasárnap este a 37. gy. ezred zenekara játszik.

* **A Horgony-Pain-Expeller** igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájásnál, fejfájásnál, köszvény-nél, csuszánál stb-nél a Horgony-Pain Expellerrel való bedörzsölések mind fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnaál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestek

Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredményel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

Ötödik magy. kir. osztályosjáték.

Az előttünk fekvő sorsolási tervezet szerint az ötödik osztályosjáték első osztályának húzása november hó 16. és 17-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Társa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigorúan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e céget, mert értesülésünk szerint ezen bankház eddig több mint két és fél millió korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyereségek száma nagy és a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — a következők: egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr, egy nyolczad 75 kr. — A ki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. és Társa főelárusítóhoz Budapestben, Váci-körül 4.

Fabb-i-ád.

Alig hallgatnak el a békák, szóhoz jut a konkurrensük és megindítja kritikuskapitálját.

Ime! napok óta tartó hatást idézett elő azon meglepő ötletével, hogy 13-án rekuzét kapunk egy pályát tévesztett ifjú üstökösötől, és ebből kifolyólag mindenképp pusztulása lézen. Szétpukkan a földgolyó és az összes rajta jelenvoltakkal egyetemben havi részletekben zónázik majd el oda, a honnét nincs többé nahtsieher.

Mily kecsesítő kilátás!

Ugy látszik Fabb ur megunva végre a sok megjósolt kritikuskapitálját, oda vágja egész tudományát a makranczos földgolyóval együtt az üstökösöz, hogy pusztuljon mind a kettő. Majd megváltik, melyik lesz tartósabb.

De mégis, tekintve ama jogi elvet, hogy a kapanyél is elszülhet, jó lesz számot vetni a jövőddel és annak pusztító hatásával. Elvégre mindenképp van vége, a kolbásznak pláne két vége, miért ne lenne a világnak is vége.

Ha tehát vége lesz, vége lesz vele együtt a következőknek:

1. Az angol-búr háborúnak. S ha a potyogó meteorok először a búrokat ütik agyon, akkor az angolok mint győztesek hálnak meg, sőt talán elragadt öszvéreik is végre megijednek és visszarágnak ágyuikkal együtt.

2. Az osztrákok nyelvzavarának. És a mit soha sem hittünk volna, csehek és németek egy palacsintává lapulva élvezik majd a békés megoldás gyönyöreit.

3. Vége lesz a kvótaemelésnek, melynek más-különbben nem lett volna vége soha.

4. Vége lesz a »hir« és »jelen« kérdésének, a mennyiben a nagy szemlén, nemzetközi menyörgéssel jelenik meg a tartalékos világ vége, egy kalap alá fogva Szokolyt és Hlatkyt.

5. Refejeztetik a színház ügye s végérvényesen elintéztetik a Weiszlovits apellációinak sorsa.

6. Vége lesz a Bazar-szorosnak.

7. A Kazay interpellációinak.

8. A Gábel Jakab felszólalásainak.

9. A Busch Dávid elleni támadásoknak.

10. A rendőrségi mizériáknak.

11. A pillanatnyi pénzzavaroknak.

Mindezeknek másképpen nem lesz vége soha. Elpusztul tehát minden, vége lesz mindennek, csak egynek nem lesz vége, a Bánffy-Tisza csoport reményeinek. Sőt csak ekkor kezdődik új erővel, hiszen azt már ugy is látják, hogy a világon nincsen számukra hely.

Ki tudja! Majd a más, a jobb világon.

De a vég nemesak rombolni fog, hanem építeni is. Ime:

1. Minden — még guta által nem sujtott egyéniség — rohanva siet, hogy becsületszóra kölcsönt szerezzen — kétszer huszonnégy órára.

2. Ezzel kapcsolatosan ugyancsak becsületszóra moratoriumot is kér, szintéglén kétszer huszonnégy órára.

3. Ki-ki a Rimanóczyban ebédel, és zálogul hátrahagyja téli felsőjét, kiváltani óhajtván azt mégis kétszer huszonnégy óra mulva.

4. A provokálás járványszerűleg lép fel, a legvéresebb feltételekkel. Az élet-halál viadalok szintén kétszer. stb.

5. Az összes szóbeli ügyek komoly jegyváltással bonyolítottatnak le; esküvő szintén stb.

6. A gázgyár-dacz — általános — döntő-próbavilágítással fényárba borítja (Még V.-Velenczét is); kezdete szintén kétszer stb.

7. A bankok és takarékok hallatlan udvarias-sággal megnyíllanak ki-ki számára, sőt Váradnak erkölcsi kényszerképen kínálnak 5 millió kölcsönt — ujévi ajándékol, szintén stb.

Szavvéleményt kértünk azonban. Főleg azért, mert minket közlel érdekel, adjunk-e hétfőn — hatyúdalképen — bucsukiadást, avagy nem?

Szavvéleményeink a következők:

I. Egy bájos olvasó: Lehetetlen, hiszen prémes köppenékem csak szerdára lesz készen.

II. Egy kevésbé bájos olvasó: Ily ifjan mulnék el, holott még egyszer sem mentem férjhez? Nem!!

III. Egy legkevésbé bájos: Ugy kell nekik!!! (már t. i. a férfiaknak, a nyomorultaknak.)

IV. Főmérnökünk: Az csak olyan ostoba újítás!

V. Obstruktorunk: Nem!!

Mi pedig annyit:

Vége lesz a világnak, ám jó, de mikor lesz vége az előfizetési hátralékoknak. Mert tekintet nélkül a világ végére, mi tovább is adjuk lapunkat, még pedig az előbbi áron, mit szives figyelmébe ajánlunk bájos és nyájas olvasóinknak.

A mócsai emberkinzás.

Izgatott hangulattal kezdődött a tegnapi tárgyalás. Sárosy pénzügyi fogalmazós és Kovács között a szembesítés alkalmával erős vita fejlődött ki, a mely később valóságos veszekedésé fajult. Panaszos és tanu kölcsönösen sértegették egymást, csaknem arra került a dolog, hogy tetteleg bántalmazták egymást, a mikor az elnök erélyes hangon rendre utasította mind a kettőt s rendbirság terhe alatt tiltotta meg, a további sértegetődzést. Birák, védők és közönség izgatottan hallgatták végig ezinczidenst. Az izgatottság még inkább fokozódott, a mikor dr. Kolbe emelkedett szólásra és kijelentette, hogy Sárosy pénzügyi fogalmazó vallomását aggályosnak tartja s meghitelesítését mellőzni kéri. Sárosy felugrott helyéről s egészen testében remegve állott néhány pillanatig. A törvényesék elrendelte a meghitelesítést s ezzel az egész inczidens véget ért.

A tárgyalás eddigi lefolyásáról, kiküldött tudósítónk a következőket jelenti.

Reggel 9 óra volt a mikor a teremszolga a tegnap kihallgatott tanuk egyikét Sárosy István pénzügyi fogalmazót és Kovácsot szólította a törvény sorompói elé.

Elnök: Nos Kovács nézzen a szemébe Sárosynak.

Kovács katonásan megáll s a tanunak erősen a szemébe néz.

Sárosy: Az nem igaz, hogy én láttam, a mikor magát vagy másokat kinozták. Azt sem láttam, hogy bottal ütötték volna magukat. Tagadom, hogy én azt mondtam volna, hogy ne üssék már ezt a szegény embereket. Ezt nem is mondhattam, mert nem láttam semmit.

Elnök: Nos Kovács mit mond ehhez?

Kovács: Nem igazat mondott az az ur fenntartom vallomásomat.

Sárosy (izgatottan Kovács felé fordulva.) Maga hitvány hazug ember.

Kovács: Hitvány hazug, az ur mert eltagadja a mit látott és hallott. (Nagy mozgás a hallgatóság között.)

Elnök: Megtiltom, hogy itt egymást sértegetsek, különben kénytelen leszek rendbirságot alkalmazni.

Sárosy és Kovács még mindig veszekeszenek és egymást nem épen válogatott kifejezésekkel illetik, mire az elnök újra rendre utasítja őket.

Kolbe dr. ellenzi Sárosy meghittetését, mintán vallomását aggályosnak tartja.

A törvényszék rövid tanácskozás után elrendeli a meghittetést.

A következő tanu Szücs Anna 18 éves leány. Láta a mikor Fervenszkyvel a csendőrök Szücs házában az állítólag elásott pénzt keresték. A mikor pedig a pénzt nem találták, a községi bíróság fősze verte Fervenszkyt. A jajgatást is jól hallotta.

Laczi Ferencz és János együtt dolgoztak Kovácsal. Eskü alatt bizonyítják, hogy Kovács a vállalat előtt ép egészséges ember volt.

A következő tanu Varga Pál volt.

Elnök: Maga volt ugy-e Fervenszky örzével megbizva.

Varga: Amikor Fervenszkyt a tüzoltó lak-tanyába hozták, engem biztak meg azzal, hogy örzizsem.

Elnök: Nos és mit látott?

Varga: Láttam, hogy Fervenszky össze van verve és teste tele volt vérrel. Fervenszky keservesen panaszkodott nekem, hogy nagyon megkínózták, ütötték, verték mig csak elalélt.

Elnök: Mit tud még?

Varga: Lakásom, a község ház tözsomszéd-ságában van. Nem egyszer hallottam onnan jajgatást és orditozást kihangzani. Ezek oly borzasztó hangok voltak, mintha ketreczbe zárt vadállatok orditoztak volna.

Ezután Kiss János éjjeli örz kihallgatása következett.

Elnök: Ugy tutom, legalább a vizsgálat alkalmával azt mondotta, hogy maga látta Kovácsot kinezni.

Kiss: Igenis láttam a mikor Kovácsot kinez-ték. Ott voltam a tó partján is, a mikor az állítólag elásott pénzt keresték. Ekkor lát-tam, hogy egy nagy bajszu csendör — Schnei-der örmester — Kovácsot ütötte-verte és ide-oda ránczigálta. Később a község háza előtt czír-káltam. Hallottam, hogy ütök-verik odabén az embereket és hallottam, hogy iszonyuan ordi-tanak és jajgatnak.

A tanuk kihallgatása után a védelem azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a tárgyalást, — tekintettel arra, hogy ugy a bírák, mint a védők már nagyon kivaunak merülve — hétfő reggel 9 óráig halaszszák el.

A vádhatóság ehhez az előterjesztéshez hoz-zájárult s a törvényszék a tárgyalást hétfőn reggel 9 óráig elnapolta.

EGYESÜLETEK.

A Tanítók Körének közgyűlése.

A »Nagyvárad tanítók köre« tegnap d. u. 5 órakor tartotta meg saját helyiségében első közgyűlését.

Ott voltak: Raffay Mihályné, Áberle Hermin, Makay Katalin, Csordacsics Ferenczné, Varga Teréz, Farkas Etel, Varga Ilona, Belezny Antalné, özv. Recht Ignáczné, Személy Kálmánné, Perné Nárcezsz, Szücs Izsóné, Sipor Orbán kir. tanf., Stark Gyula elnök, Réz Mihály, Bérczi János, Gáspér Lajos, Számorovszky Rezső, Jánosházi János, ifj. Well-ner Alajos, Domokos Andor, Markovits Pál, Szücs Izsó, Gamma Döme, Belezny Antal, Gábel Jakab, Kovács László és Bodnár János.

A gyűlést özv. Személy Kálmánné el- napolt felolvasása nyitotta meg. Tévedés volt

a dologban; nem jól állította össze a háznagy a műsort s a felolvasás lemaradt a tárgyszo-rozatból; Sipos Orbán váltig mondotta, hogy az öreg ember tanácsát kellett volna kikérni, mert az öreg ember nem vén ember; ajánlja, hogy az f. hó 25-én tartandó összejövetelre kérjék föl a felolvasónót a működésre; a ki a felkérésnek szíves készséggel is ígér eleget tenni.

Biczó János titkár évi jelentésének tudomá-sul vétele után a tisztikart a következő-képen alakítja meg.

Elnök: Stark Gyula.

Alélnökök: Jánosházi János, özv. Rechné B. Zsófia.

Titkárok: Biczó János és Huszár Károly.

Kiszgázda és pénztáros: Réz Mihály.

Bérczi János terjesztette ezután elő je-lentését a pénztár vizsgálatáról, a mi a mul-takra nézve kecsegtető, amit igazol azon kö-rülmény, hogy a kör a Nagyváradon felállít-andó Tanítók Háza javára 200 frtot adomá-nyozott.

Gábel Jakab indítványára az elnöknek ügybuzgó munkálkodásáért köszönetet mondtak s a tanítók internátusa javára egy a tél-folyamán rendezendő multság módozatának a megállapítására bizottságot küldtek.

Stark Gyula elnök indítványára ezután dr. Sipos Árpád jogtanárt, — ki Nagyvárad város tanügye terén teljesített munkálataival magá-nak országra szóló hírnevet szerzett — épen ezen, a tanügy terén szerzett érdemei elismeré-seül a kör nagy lelkesedéssel *tiszteletbeli* tag-jául választotta.

Alakuló gyűlés. A kereskedő és iparo-sok szövetezete, melyről már megemlékeztünk, *ma vasárnap délután 3 órakor tartja ala-kuló közgyűlését* a Zöldfa kis termében. Az új takarékos és hitelszövetkezet iránt széles kör-ben nagy érdeklődés mutatkozik, amit az a körülmény is igazol, hogy a jegyzések száma már az 1200-at is meghaladja. Az új szövetezete huszonöt forintos részjegyeit, ugyanis heti 50 krajczárjával kell befizetni, még pedig *bünté-tés pénz nélkül* és az év *bármely napján be-lehet* lépni, a kölcsönök visszafizetésére szin-tén rendkívül előnyös módozatok lesznek, ugy, hogy szinte észrevétlenül fogják az adósok a törlesztéseket eszközölhetni. A *kölcsönök* csak bizonyos mérsékelt összegig lesznek megállapítva s így nagyobb kölcsönöket a szövetezete egyelőre legalább egyáltalában nem ad, mert az a célja, hogy a kisebb egzisztenciákon segítsen. A mai közgyűlésen alakítja meg az igazgatóságot, felügyelő bizottságot és az igaz-gató-választmányt s már a jövő héten hozzá-lát az új szövetezete a tényleges működés elő-készítéséhez. A fizetési könyvecskéket már va-lószínűleg *december* hónapban ki fog lehetni váltani. A szövetezete élén társadalmunk több jó nevű ismert alakja áll, akik neve és állása teljes garanciát nyújt arra, hogy a szövetezete rövid idő alatt Nagyvárad egyik virágzó pénzügyelete lesz.

IPARÜGY.

Az iparosok hitelszövetkezete.

Az iparosok hitelszövetkezetének ma megy végbe az alakuló gyűlése d. u. félháromkor a tüzoltó lak-tanyában. Az iparosok nagy remé-nyekkel néznek a hitelszövetkezetük jövője elé s remélik is a vezető körök, hogy az ala-kuló gyűlésen nagy számban fognak megjelenni. A közgyűlésen az országos hitelszövetkezeti központ megbízottjaként dr. *Horváth* János ügyvéd fog a gyűlésen megjelenni.

*

A tárgysorozat a következő:

1. A szövetezete megalakítása és a köz-ponti hitelszövetkezet kötelekibe való belépés iránti határozat.
 2. Az alapszabályok megállapítása.
 3. A szövetezete igazgatósága, felügyelő és bíráló bizottságának megválasztása.
 4. Esetleges indítványok.
- Vettük erre nézve a következő felhívást:

Tisztelt iparos polgártársaim!

Midőn szerencsém van önök becses figyel-mét az alább közölt ipartestületi hitelszövetke-zet alakuló közgyűlésének hirdetményére tisz-telettel felhívni, — már előre jelezhetem, hogy a részjegy aláírások a 25,000 koronát már csaknem elérték eddig, ami mindenesetre nem csekély összeg, de tekintettel az ipartestü-leti tagok számára, még nem kielégítő, bár ösmerem a viszonyokat, az iparosság anyagi helyzetét, az általános pénzhiányt, mégis remé-lem, hogy csak kis önmegtagadás és takaré-kosság mellett — 50 hét alatt egy-egy korona befizetéssel — a legszegényebb iparos is meg-szerezhet magának egy részjegyet és akkor van egy semmi czímen le nem foglalható tőkéje és a szövetezeten öt megillető hitele, nem a részjegy tőke nagyságát óhajtom összehozni, hanem a szövetezete tagjainak számát kellene a legmagasabb fokra emelni, mert egy nemzet gazdagságát nem abban kell megállapítani, illetve keresni, hogy mennyi aranya van ru-dakban, forgó pénze érczben és papírban? hanem, hogy hány a gondolkozó fő? és meny-nyi a munkálkodó kéz? különösen az utóbbi-ban van a hitelnek legbiztosabb alapja.

Ennélfogva arra kérem tisztelt iparos tár-saimat, miszerint az alakuló közgyűlésen meg-jelenni és legalább egy részjegyet aláírni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1899. november 11-én.

Bertsey György,
ipartest. elnök.

Felkérem a nagyváradai ipartestület *czipész szakosztályának* tagjait, hogy az ipartestületi hitelszövetkezet alakuló közgyűlésén *1899. évi november hó 12-én*, vasárnap délután fél 3 órakor a tüzoltó örtanya nagy termében mentől számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1899. november 11-én.

Voszka Ferencz,
a szakosztály elnöke.

Ipari szakoktatás. Az iparos segédek továbbképző szakrajztanfolyamán a *faipari* rajzoktatás az épület és butor asztalosok ré-szére f. hó 12-én, vasárnap d. e. veszi kez-detét.

A szakrajzolásán kívül a faipari alaktan és technologia 20 előadásra van tervezve. Az első előadás tárgyalni fogja az építészeti alak-tanba való bevezetést, — az egyes műalkotá-sok két legfontosabb tényezőjének a stylszerű-ség és szépségnek kellékeit és ismeretes jeleit. Vázlatosan a stylszerűség fejlődése, története is ismertetve lesz, melynek folyamán az ismer-tebb stylfajok épületek és butorokon szemlé-letileg mutattnak be.

Az első órai szakrajzolásai gyakorlaton a falsíkba nyíló egy szárnyu ajtó lesz ismertetve.

Ugy a szakrajzolás vázlatos mintáját, va-lamint az alaktani előadás ábrákkal ellátott kivonatát a hallgatók óráról-órára megkapják, ugy, hogy azok a tanfolyam bevégeztével könyv alakba lesznek beköthetők.

Ugy a faiparra, mint a segédek többi rajz-tanfolyamaira a segédek és önálló iparosok *felvételei* az iparisk. igazg. hivatalban még nehány napig eszközöltetnek.

REGÉNY-CSARNOK.

A Morva-falu madonnája.

— Kőbányai emlékeimből. —

Irta: Kontur Béla

10

A kádban csakhamar egy méter magas olvasztott szürke vas sustorékolt. A vas, mint a vegytanban tanultuk 11000 C. mellett olvad s midőn szilárd halmazállapotból a csöpp-folyósba megy át, higan folyóvá lesz.

... Apágyi egy hatalmas szökéssel, mint a fürdőkádba, beleugrott a sustorékoló érczbe.

A következő pillanatban finom fehér füst-felleg szállott föl a kádból s Apágyi Rezsőt többé nem látta senki. A füst fölszállott a mennyezeten levő nyílt ablakig s aztán az

enyhe alkonyi fuvalom elvitte a nagyvendéglő diszterméig, a nyitott ablakon befutta a terembe . . . s odavágtá a szép menyasszony atyjának az arczába . . .

A gyáróra e pillanatban felet ütött öt óra után.

A napszámos segítségért kiabált ékes morva nyelven. Benyák almüvezető elájult.

* * *

Az öreg urak, no meg az aranyfiatalság közül is többen, a helyett, hogy ropták volna a szép morva nőkkel a nagy mazurt, bevonultak a szomszéd szobába s elkezdtek annak rendjé- módja szerint inni. Egy óra múlva az öreg Uhírek szemei kezdtek keresztbe állani. Tógyer a harmadik pohárköszöntőt mondta a Morva-falu madonnájára, a poharak csengtek, majd dalolni kezdettek, ékes morva nyelven.

Kántor Illés, egy elmagyarosodott tót atyafi, Békésvármegyének egy nevezetes városából (mely állítólag Magyarország közepe, ott találkoznak a geográfiai vonalak Tepliczky malmánál), minek utána a kardalt befejezték, odaszólt Simeon Szepeinek magyarul:

— Szepi! mondd igaz lelkedre, de igaz lelkedre: miért szereted a morva menyecskét?

A mire Simeon Szepi, a bika bömbölésére és az oroszán ordítására emélekedtető tábornoki alhangon rákezdte:

»Jobb a bor szódával, jobb a pálinkánál, Egy morva menyecske tiz német lánykánál, Csak azért szeretem a morva menyecskét, Mert meg tudja főzni borsót, a lencsét.«

— Éljen a szőlő leánya! — harsogá Tógyer s fenéig itta ki öblös poharát.

— Énekeljünk magyarul, kezd rá, Pityu, — mondá Tuni bácsi, a ki már tiz év előtt magyar állampolgárságot nyert s az esküt le is tette és tagja volt a 48-as függetlenségi pártnak, de nem Kossuth Ferencz urért, hanem az Ugron Gábor által hangoztatott elveken és ideákon lelkesedett . . .

— Én nem énekelek, mert be vagyok rugva, mint egy csacsi, — mondá egy hirtelenszőke, fiatal tisztviselő . . .

Tógyer Feri rákezdte érczes baritonhangon:

»Azt a kutya mindenit a világnak, Jobb dolga van, mint nekem, egy kutyának, Mert a kutya bebujik a lyukjába — Én meg csak úgy kujtorgok a világba!«

— Éljen! Zsviú! Nazdar! — kiabáltak a többiek.

— Én tőlem élhet az a kutya, — mondá Pityu, — én már készen vagyok. Persze, hogy persze. Be vagyok törülközve, mint két csacsi . . .

A tánczterem felől zene hangok szüremkedtek az uri fiatalság beszédébe, azt a tüzes nótát húzták a fekete fiúk, hogy: »Jer szivemre, tubiczám . . .«

Azután midőn a táncz véget ért s a zene elhallgatott: Zimay Cyrill és Rill Frigyes fölkeltek. Zimay átölelte Friczi vállát, Friczi meg Cyrillét s rázendítették:

»Kitették a holttestet az udvarra . . .«

Nagyon szépen énekeltek s társaik elkezdtek tapsolni s megújráztatták. A hirtelenszőke fiatal embernek, Zsigray Pityunak, a könyei potyogtak a meghatottságtól s közbeszólt:

— Gyönyörű volt; kár, hogy be vagyok csicscsentve, mint három csacsi . . .

Azonban, mielőtt a két dálnok újra kezdhetne volna, Simeon Szepi közbeordított, mint egy párjaveszett himoroszlan:

»Csak azért szeretem a morva menyecskét, Mert megtudja főzni a babot, a lencsét . . .«

— Szilenczium, meine Herren! — szólt Weissgerber Hermann főmérnök. Uhírek ur beszélni akar.

— Halljuk! halljuk! halljuk! — rikkantották tizen is . . .

Uhírek fölkeltek és ilyenformán beszélt:

— És az igazat megvallva, én is szerelmes voltam Katinkába. És az . . . Azonban messze van a sánta kutyának Olmütz vára . . . A barátság mindenekelőtt való. Én okos embernek tartom magamat. És az . . . Én szeretem a bort, a szőlőnek a lányát. És az . . . A ki a bort szereti nagyon, az megsérti az asszonyokat. És az . . . A ki pedig az asszonyokat szereti nagyon, az megsérti az Istent . . . És az . . . Ez nem az én ideám . . . Ezt egy nálam okosabb

embertől hallottam, a ki elválva élt feleségétől. És az . . . Az is olvashatta valahol, mert az az okos ember igen nagy számár volt. És az . . . Jól is tette. És az . . . És az . . . És ha széttekintek az asztalnál, egy kedves barátunknak . . . és az . . . igenis . . . egy nagy kedves barátunknak . . . hült helyét látom . . . És az . . . Ó most bizonyosan bánkódik, mert az ő imádott Katinkája egy más valakivel váltott jegyet s bizonyára már jobban be van biztosítva . . . és za . . . mint mi . . . Azért . . . és az . . . annak okáért az ő egészségére emelem poharamat . . . s mindnyájunk érzelmeinek adok kifejezést akkor, midőn azt kívánom, hogy térjen vissza első szerelméhez, a szőlő lányához és még számtalan éveken által sokáig éljen és ne féljen! És az . . .

— Éljen Apágyi! Éljen a szőlő leánya! Háromszor éljen! — kiabálták fiúk, hogy elhalaltszott a vasöntődéig, hol egy-két óra előtt barátjuk, — négy éven át bajtársuk kedvező és rossz sorban egyaránt, — megsemmisült . . . elpusztult . . . a szó szoros értelmében: *füstbe ment* . . .

— Mit háromszor, — hebegte Pityu nehezen forgó nyelvvel, — én nem tehetek róla; ez már nekem szokásom, régi szokásom, már akkor vált második természetemmé, midőn a kassai ipariskolában tanultam a betűszámant. No de se baj. Az dobja rám az első követ, a ki sohasem volt bekapacizálva. Én be vagyok. Alaposan be vagyok. Mint négy csacsi . . .

(Vége.)

MULATSAG.

A fodrászok mulatsága. A fodrász segédek ma, vasárnap tartják meg harmadik tánczestélyüket a »Zöldfa« szálloda nagytermében. Kitűnő zenéről gondoskodva van.

TAVIRATOK.

A kvóta-tárgyalás.

Bécs, nov. 11. (Saját tud. táv.) A két hetes bizottság este 6 órakor együttes ülést tartott, a mikor is a következő ajánlatot terjesztették elő. A magyar bizottság 32·8%-t ajánl, az osztrák bizottság a maga részéről 64%.-t, a minek 36%.-a felel meg a magyar részről, az eltérés tehát 3·2%. Hír szerint a magyar bizottság még nagyobb engedelményre hajlandó és mint végső összeget 34·5% kvótát fog felajánlani s ez esetben az eltérés 1·5% lenne. Bécsben hiszik, hogy az osztrák bizottság is engedni fog álláspontjából s ez esetben kompromisszum lenne, a két bizottság ugyanis 10 évre állapítaná meg a kvótát.

Bécs, nov. 11. (Saját tud. távirata.) A magyar kvótabizottság a 6 órakor tartott ötvenegy órai ülésben utasítást adott a hetes albizottságnak a holnapi tárgyalásra.

Budapest, nov. 11. (Saját tud. táv.) Az itteni illetékes politikai körök kizártanak tartják a megegyezést s a király fog dönteni, még pedig 35·65% kvótában. Nagy vívmány lesz, úgy mondják, ha Széll miniszterelnök ebből még egy-két századrész percentséget le tud srófolni, ha tehát a Bánffy-féle 34·8%—65·2% kvótát keresztül viszi.

Polónyi Géza ma a főváros bizottsági termében fogadást ajánlott fel, hogy ha a kvótát 35%-ra fogják emelni, — a néplázadás kitör Magyarországon.

A szerb király mint kérő.

Bpest, nov. 11. (Saját tud. táv.) A szerb vezető körök beszélnek, hogy Sándor

szerb király legutóbb megakartta kérni királyunktól Erzsébet főhercegnő kezét, királyunk azonban, ki Sándor királyt nagyon kedveli, kitérendő a kosár elől, — nem fogadta, időközben pedig elhíresztelték, Erzsébet főhercegnő eljegyzését, hogy Sándor királyt visszariaszszák.

Egy kém letartóztatása.

Berlin, nov. 11. A reggeli lapok azt jelentik, hogy Spandauban letartóztatták Eckmann főtüzmestert, a ki állítólag ágyuszerkezetekről fölvetett rajzokat tett félre. (M. T. I.)

Transzvál.

London, nov. 11. Egy hadi parancs közhírré teszi, hogy a behívott tartalékosoknak e hó 20-ika előtt be kell vonulniok. Egy másik hadi parancs az 50-ik gyaloghadosztály azonnali mozgósítását rendeli el a dél-afrikai szolgálatra. (M. T. I.)

Amerika és Anglia.

London, nov. 11. Choate itteni amerikai nagykövet Edinburghban beszédet tartott, a melyben azt mondta, hogy Salisbury miniszterelnöknek a lordmayor-banketten hangoztatott nemeslelkű és szíves szavai Amerikában őszinte visszahangot fognak kelteni. Az az erős barátság, a mely most Amerika és Nagy-Britannia között fennáll, az angolok legújabb és legnagyobb diadala és az összes nagy nemzetek békéjét jelenti. (M. T. I.)

A pestis.

Páris, nov. 11. A Matin és az Eclair jelentése szerint Constantine algériai tartományban, különösen Philippevilleben és Bougieben pestises megbetegedések és halálesetek fordultak elő. Chantemess drt kiküldték a betegség tanulmányozására. A Havas-ügynökség azt modja, hogy ezt a jelentést fönntartással kell fogadni. (M. T. I.)

NYILTTER.

Dr. Popovics Miklós

orvos,

lakását Posta-utczára

(Miskolczy közjegyző melletti házba) tette át.

KÖZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, november 11.

Az irányzat csendes.	
Osztrák hitel	368.30
Magyar hitel	372.75
Allamvasut	339.—
Rimamurányi	320.—
Magyar jelzálog	183.50
Salgótarjáni	341.—
Wagon-kölcsön	623.—
Villamosvasut	225.—
Magyar leszámítoló	251.1/2
Iparbank	104.25
Budapest közuti	342.50
Kereskedelmi	101.50
Délvasut	65.08

Határidők.

Budapest, november 11.

Gabona. Gyenge.	
Buza októberre	—
Buza áprilisra	7.38
Uj tengeri	4.90
Rozs okt.	6.40
Zab okt.	5.11
Káposzta, repce, aug.	—

Készárú 25,000 mm. változatlan.

Bécs, november 11.

Érték. Javult.

Osztr. hitel	— — — — —	368.40
Magyar hitel	— — — — —	873.50
Államvasut	— — — — —	330.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. november 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	116.50
Magyar koronajárdék	— — — — —	95. —
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 ¹ / ₂ %	— — — — —	120. —
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	— — — — —	100. —
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	118.30
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	94.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	99. —
Horváth-szlavón földterhermentesítési kötvény	— — — — —	96. —
Magyar nyereség-sorsjegy-kölesön	— — — — —	163. —
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	— — — — —	138. —
Osztrák járadék papírban	— — — — —	99.60
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	99.25
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	117.25
Osztrák korona járadék	— — — — —	99.75
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	135.50
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	900. —
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	873.50
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — — —	368.50
Párisi vista	— — — — —	330.75
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	9.57
Németbirodalmi márka	— — — — —	120.65
London vista	— — — — —	47.90
20 márkás arany	— — — — —	11.77

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Értesítés.

Az ujonnan építendő Bazár-épületben
a kiadandó

boltok és lakások

felől, melyek

1900. évi november hó 1-től
lesznek elfoglalhatók,

a bérleni szándékozók tájékoztatást nyerhetnek naponta 4—5 óráig a színház építkezési irodában. Ugyanitt megtekinthetők a kész tervek is, melyek azonban szükséglet szerint meg is változtatnak.

Színház és Bazár
építkezési vállalat.

4°-os magyar koronajárdék

T. ügyfeleinket értesítjük, hogy a

4°-os magyar koronajárdék

december hó 1-én esedékes szelvényei
már november hó 20-ikától

kezdődőleg

jutalék és költségmentesen

pénztárunknál beváltatnak

Biharmegyei takarékpénztár.

Preis Mihály és fia

butorraktárát

az eddigi helyiséggel szemben levő

fő-utcza,

gróf Bethlen-házba

helyezte át.

A társulat csak még rövid ideig marad
Nagyváradon

HENRY CIRCUS

Nagyváradon, a Nagy-piacz-téren.

Ma, vasárnap, november hó 12-én

2 nagy előadás.

Délután 4 órakor.

Családi előadás.

Minden felnőttnek jogában áll jegyére egy gyermeket ingyen a Circusba vinni. — Gyermeknek tanuló és katonák minden ülőhelyen felét fizetik. Karzat 15 kr. — A délutáni előadás oly gazdag műsorral és világítás mellett lesz előadva, mint az esti.

Záradéku délután közkívánatra

Mazeppa száműzetése

Ukraina sivatagjai közé vagy Porovsky herezeg bosszuja.

Nagy kiállítású némajáték, előadja az egész társulat.

Este 8 órakor

Fő-előadás

teljes helyárok mellett. — Vendégfellépte

Az első bécsi női zenekarnak

Ullmann impressario vezénylete alatt.

Dummer August Piccolo
szamarával1000 fillér annak, ki képes a szamarat loval
golni, anélkül hogy leesnék.Fellépte a kecses sodronyművésznőnek Signo-
rina Ella Criscuollo-nak.

50 bohóc hölgyek és urak. 50

Továbbá az összes művész-csoport közre-
működése.

Itt utoljára

Az elrabolt menyaszony

Nagy némajáték a magyar népeletből, ren-
dezve Henry igazgató által.Helyárok: Zártszék 1—3-ik sorig szá-
mozva 1 frt. I. hely 80 kr., II. hely 50 kr., karzat
25 kr. Katonák őrmestertől lefelé és gyermekek
10 éven alul vásár- és ünnepnapok kivételével
fizetnek: Helyárok: Zártszéken 50 kr., II. hely
30 kr., karzat 20 kr.Részletes műsor 10 kr-ért este a jegysze-
dőknel kapható.Jegyek előre válthatók Pauker Dánielnél
olnap, héttől este 8 órakor nagy előadás.

NOISETTES.

Számos látogatásért esd

mély tisztelettel

Henry,
tulajdonos és igazgató.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

• Liniment. Capsici comp. •

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél,
csúznál, tagszagatásnál és meghüleséknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is
mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziszser, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban
majdnem minden gyógyszerárban készlet-
ben van; fő raktár: Török József gyógy-
szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-
bértékű utánzat van forgalomban. Ki nem
akar megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés
nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDÓLSTADT
es. és kir. udvari szállítók.

Veiszlovits Adolf és fia

„Concordia Entreprise des pompes funébres“

Első nagyváradai disztemetkezési intézete

és

SIRKŐ RAKTÁRA

a régi helyiséggel szemben levő

BAZÁR-ÉPÜLETBE

helyeztetett át.

Szabott**olcsó árak!!**

Flegman Ármin

Szabott**olcsó árak!!**

női-divat-terme, Nagyváradi Zöldfa-utca elején.

Köszönet-nyilvánítás és értesítés!

Midőn a n. é. közönségnek, az általam megvett Bémer-téri áruraktár liquidálása alkalmával tapasztalt ritka támogatásáért ezen ez uton hálás köszönetemet kifejezem, ezúttal értesitem, miszerint sikerült az alant felsorolt cikkekben nagy mennyiségeket rendkívül olcsó árért megvásárolni és azokat a Marasztí-féle üzlethelyiségben (Bémer-téren) felülmulhatatlan olcsó szabott árak mellett bocsátom a t. közönség rendelkezésére.

Raktáron vannak most:

Néhány száz vég vászon és chifon.

Roppant sok ruhaszövet.

Nagy választékban fekete és színes selymek.

Rendkívül sok finom himzett stráf, női és férfi zsebkendő különlegességek.

Női fehérneműek u. m.: ingek, nadrágok, corsetták, férfi ingek, hálóingek, lábravalók, nyakkendők, gallérok és kézelők.

Szőnyegek, paplanok, függönyök.

Valódi kézzel kötött Smyrna-szőnyegek.

Szabott**olcsó árak!!**

Selyembluzok, alsószoknyák, ruhadiszek, applicatiók, bélésárak stb.

Szabott**olcsó árak!!**

Muladványozzikk Fekete Károly főelárusító (Budapest V., Deák Ferencz-utca 14. sz. kiadásában megjelent »Szerencse fel« című ismertető lapból:

A SZERENCSE MINT KOMA.

Nem Óperencián túl történt ez s nem mese. Nincs benne szép királyfi, tündér, boszorka se. Hol az öreg Dunának hulláma rezdül enyhén, A délibábos róna igaz magyar fővenyjén, Egy kis falun esett meg ez a história, S a hőse nem királyfi, hanem eszmadia. Egy rozszant házikóban, a falu vége táján Lakott Sovány Mihály ur. Vén lombos körte-
[fáján,
Mely árnyékot bocsát le kicsinyke udvarán. E fán kívül s az áron, csirizen, kaptafán Egyéb vagyona nem volt szegény eszmadiaának, A kincsekből soványul jutott Sovány Mihálynak. De kárpótlásul érte volt istenáldás bőven, A gólya ráköszöntött majd minden esztendőben A házereszre. Bölcső ringott az udvaron, Pinczében és padlásán, szobában s pitvaron De már a fára mszik fel némelyik nagyocska, Atöbbsi kőczos gyerkőcz meg ott van ja
[homokba',
Ott hempereg, sikongat és fölveszi a házat. Hát még mikor e sok csőr szegény apjukra
[támad,
Kitátva mond és korgó bendővel kért kenyért... Sovány ilyenkor bezzeg vakarta a fejét! S történt egy reggelen, hogy — Isten meg-
[mondhatója,
Hányadszor már — a házra megint leszállt
[a gólya.
Ezuttal kis mosolygó leányt hozott eszrőben, Ki a teknőbe' (bölcöső hijján) szenderge szépen. Sovány uram nem tudta, örvendjen, sirjon-e? Megnyugodott hisz' ugy se tehet már eliene. Az Isten adta, tán csak lesz gondja rá az
[Égnek,
Hogy betevő falatjok legyen a kicsikéknek. De sokkal súlyosabb gond, ki legyen a koma? A fél falut felkérte már rég' s röstelli ma, Hogy újra kérje őket. De végre is hiába. Nincs más mit tenni. Ujtól elindul hát s
[nyakába
Veszi a falvat. És jár s kopogtat házra
[házzul,
De senki sem akad már, ki eljőjön komául. Volt olyan is, ki ajtót csapott reá morogva, Hogy ugy terem Soványnál a gyermek, mint
[a gomba.
Más rárivalt gorombán, hogy dolga most
[egyéb...
S mikor az est leszállott és egyre feketébb Szint öltöttek a házak s feljött a telihold, Sovány fejét lehajtva, még mindig bandukolt. A kis falut nagybúsan már jóformán bejárta, Mindenhol kért, könyörgött, de nem talált
[komára.

A legutolsó házban, hol bekopogtatott, Ajtót se tártak neki, csupán csak ablakot Nyitottak s ugy kiáltott egy hang nevetve ki: »Keresd fel a Szerencsét, tán kedve lesz neki Komául menni hozzád!«
S azzal zárult az ablak. Sovány Mihály nagylassan, csüggedten haza-
[ballag.
És így szól anyjukához:
»Komát sehol se leltem, Hát elmék vándorutra, komát keresni, lelmem. És nem jövök meg addig, ugy nézz rám
[anyjukom,
A míg a Jószerencsét komául nem hozom.« Pogácsával megrakta tarisznyáját legott S kezébe vett egy görcsös, nehéz furkósbót. Felhuzta az utolsó, vadonatúj pár eszmat És azzal gyermek, anyjuk, szülőföld, Isten
[hozzád!
Ment, mendegélt, sokáig, erdőn-mezőn ke-
[resztül
Kérdezte a madártul, a sutgó szellőtül: »Láttátok a Szerencsét? Tudjátok, merre
[van?«
De a madárka elszáll, a szellő elsuhan. S bolyong tovább az uton. Ha várost vagy falut Talál utján, bezörget minden rácsos kaput: »Keresem a szerencsét... Nem tudják,
[hol lakik?
S ha nem találja estig, vár szépen másnapig. Így bandukolt tovább, míg egy reggel arra
[ébredt,
Hogy még sohase látott olyan remek vidéket. Paloták csupa márvány, fény, pompa kin-
[eset érő
Hidak lánczából s kövekből s büszkén égig érő Tornokok köröskörül... hogy ámulva meg-
[lepetten
Kérdezte: hol vagyok hát?
S így szóltak: Budapest. No, — gondolá magában — ha itt meg nem
[találom
A Jószerencsét, akkor sehohsem e világon. De több pogácsa nem volt tarisznyájába máron, Lehuza hát eszmatát s eladta a vásáron. Kapott is könnyen egy pár pengő forintot érte. Felét mindjárt kiadta egy izletes ebédre. Vidáman (bár mezitláb), hogy az utczára ment, Megszólított egy arra sétáló idegent: »Ha meg nem sértem kendet, mutassa
[meg nekem,
A Jószerencsét melyik utczába' lehetem?« Az idegen pedig szól, előbb nagyot kacagván: »Pesten van a szerencse, a Deák Ferencz-
[utczán.

Megismeri, ha ott jár, a széles czimtabláról, A melyre rá van írva e név: *Fekete Károly*, Siessen arra kelmed, ha ott sohase járt még. Mert ott van a Szerencse vagy az *Osztály-
[sorsjáték.*
Nagyot köszönt s tovább ment Sovány
[uram vidáman.
És nemsoká' ott volt a Deák Ferencz-utczában. Fölment s Fekete Károly diszes, nagy üzletében Elmondotta mondókáját s komául kérte szépen A Jószerencsét...
És másiel forintot letett S kezébe nyomtak egy negyed sorsjegyet. Kicsiny darab papír, a száma jó magos: *Kilenczvenhatezeregyszázharminczhatos*...
... Hazafelé indult most Sovány uram
[legott,
Mezitláb bár, kezébe' vigan szorongatott Egy kis papírt, amelylyel — ezerszer hála
[Égnek —
A Jószerencsét végre, komájául nyeré meg. Mikor elért hazáig s az ajtón benyitott, A sok gyerek nyakába ugrott, esüggött legott. A teknőbe' lánya kinyújtá kicsi karját S az anyjuk boldogságtól, örömkönytől alig lát. — Hoztál komát? — kérdezte aztán. — Hoztam bizon'.
A Jószerencsét hoztam, ezen a papíron. Így szólt s elbeszélte mi történt vele Pesten. Csak hallgatá az anyjuk, egy kissé meglepetten, Aztán fejét csóválva, mondá: — Csak azt sajnálom,
Hogy azt az új pár eszmat eladtad olesó áron. A papirosba' már én, hiába, nem hiszek, Komául már, ugylátszik, nem kellünk senkinek... A falun is széltebe' nevetek rajt' nagyot, Sovány Mihály uram, hogy komát mikép kapott. Se koma most, se eszma, sem egy falat kenyér... S *papírból* a gyerekhad enni aligha kér!
Sovány Mihályt megint csak előfogá a bánat De nemsokára egyszer széltebe' hire támad, Hogy távirat repült a derék eszmadiaához. A Jószerencse jött meg! — Sovány uram kiáltoz. Fekete Károly küldte és benne szépen írja, Hogy rettentő sok pénzt nyert Sovány uram
[papírja,
A sorsjegy, melynek száma oly rengeteg magos: *Kilenczvenhatezeregyszázharminczhatos*...
... Így lón a Jószerencse Sovány uram komája S azontúl tejbé' vajba uszott a háza tája. Volt már nemesak kenyér, de kalács is,
[hogya kellett,
A Pestről érkezett sok aranyból bőven tellett, És vége-hossza nem lett többé tréfának, dalnak És most is vigadoznak, ha eddigmegnem haltak'

A most következő V. sorsjáték I-ső osztályának huzása
f. 6. november hó 16. és 17-én
A sorsjáték legnagyobb nyeresége esetleg

1 MILLIO KORONA.

Eredeti sorsjegyeket az I-ső osztályra következő áron ajáplok:

100,000 sorsjegy. 50,000 nyeresemény.	1 egész sorsjegy 6 frt	1 sorsjegy 1 frt 50 kr.	Minden második sorsjegy nyer.
	1 fél „ 3 „	1 „ 75 „	

A hivatalos tervezet minden sorsjegy-küldeményhez díjtalanul csatolttatik. A »Szerencse fel« című lap f. 6. október havi példánya kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg. — Nyeresemény esetén óvatos közlés és szigorú titoktartás.

Fekete Károly, a m. kir. szab. osztályosorjáték főelárusítója,
Budapest, V., Deák Ferencz-utca 14.

Ezen megrendelési jegy levagandó s beküldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

T. Fekete Károly úrnak, Budapest, V., Deák Ferencz-utca 14. sz.
Megrendelek ezennel az

V. magyar királyi szabadalmazott osztályosorjáték I. osztályára.

darab	egész sorsjegyet à frt 6. —	
„	fél „ „ 3. —	Az ellenértéket
„	negyed „ „ 1. 50 kr.	frt kr.
„	nyolczad „ „ —. 75	

A meg nem felelő küldési mód törtendő.

Pontosan és olvashatóan töltendő ki.

Név
Állás

Lakhely

Közelebbi czim